

Askersunds
K O M M U N

Askersunds kommun
Delårsbokslut per

2024-08-31

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Översikt över verksamhetens utveckling	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	9
Balanskravsresultat	26
Väsentliga personalförhållanden	27
Förväntad utveckling	29
Finansiella rapporter	30
Resultaträkning	30
Balansräkning	31
Noter	32
Driftredovisning	37
Investeringsredovisning	38
Nämnder	39
Verksamheter i bolag, förbund och gemensamma nämnder	53
Revisionsberättelse	62

1. Förvaltningsberättelse

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Omvärlden

Inflationstakten är på väg åt rätt håll, både globalt och i Sverige. Global prisstatistik i både producent- och konsumentled indikerar i nuläget inte tecken på en generell andra våg av förhöjd inflation. Vissa orostecken har visserligen dykt upp under sommaren, exempelvis stigande fraktpriser samt befarade energiprisuppgångar givet risken för eskalerande konflikter, bland annat i Mellanöstern. Riskerna för fortsatt förhöjd inflation ser dock lite olika ut, beroende dels på att fasen av fallande inflation har kommit olika långt i olika länder, dels på skillnader vad gäller tillväxt och konjunkturläge.

För Sverige är utsikterna goda för en konjunkturuppgång. Även om utfallsdata ännu inte tydligt visar på en uppgång så kan hittills i år ses en stabilisering av samhällsekonomin. Dessutom ökar sysselsättningsgraden i de senaste månadsutfallen från Arbetskraftsundersökningarna (AKU), trots att BNP-tillväxten fortsatt är mycket svag. Därtill visar flertalet framåtblickande indikatorer att en konjunkturförstärkning väntar i Sverige.

Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft åter beräknas öka framöver. De exceptionellt svaga åren 2023 och 2024, med ett skatteunderlag som i reala termer minskar, följs av en markant rekyl 2025. Då beräknas en ovanligt stor ökning av det reala skatteunderlaget.

Askersunds kommun

Under våren och hösten visar prognoser över skatteintäkter och statsbidrag på ett överskott på ca 16,7 mkr för 2024. Det hjälper dock inte kommunen i en besvärlig ekonomisk situation där både verksamheternas underskott i kombination med den effekt som inflationen har över kommunens kostnader för pensioner och räntor pekar på ett mycket kraftigt underskott 2024.

Även om det ser avsevärt bättre ut för 2025 tack vare dämpningen i inflationen så är bedömningen att kommunen redovisar ett svagt resultat även för 2025 även om ett underskott på sista raden kan undvikas. Först från och med 2026 kan Askersunds kommun räkna med att komma i närheten av ett resultat som motsvarar 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation och det helägda bolaget Askersunds Rådhus AB med de två helägda dotterbolagen Askersunds bostäder AB och Askersunds Industrifastigheter AB. Därtill finns tre kommunalförbund och ett samordningsförbund där Askersund ingår som medlem. Den mellankommunala samverkan i Sydärke är väl utbyggd. Askersunds kommun ingår i inte mindre än fem gemensamma nämnder. Askersunds kommun ingår även i två verksamheter där samverkan med flera aktörer i länet regleras genom avtal. Det avser arkivverksamhet och folkhälsofrämjandet.

Kommunens verksamheter

Under de senaste åren har Askersunds kommun haft betydande behov av effektiviseringar och besparingar för att klara av att redovisa ett positivt resultat vid årets slut och nämnderna har arbetat intensivt med att rymma verksamheterna inom en krympande resursram. Möjligheterna att genomföra effektiviseringarna har dock motverkats av de effekter som ett fortsatt osäkert säkerhetsläge med stora prisökningar på bland annat energi och livsmedel, ökade pensionskostnader och räntor fört med sig. Inflationen har ätit upp en stor del av senaste årens intäktsökningar.

Mer specifik information över verksamheternas utveckling går att läsa i nämndernas förvaltningsberättelser.

De kommunägda bolagen

Askersunds Industrifastigheter AB tyngs ekonomiskt av vakanta lokaler och det intäktsbortfall som det för med sig medan Askersunds bostäder har en hög uthyrningsgrad.

Askersunds bostäders om- och nybyggnadstakt bromsas på grund av de kostnadsökningar som räntenivåerna medför och beräknas endast uppgå till ca 3,5 mkr 2024.

Det finns ett samverkansföretag, Kommuninvest ekonomiska förening, genom vilken Askersunds kommun finansierar alla kommunens investeringsbehov.

1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

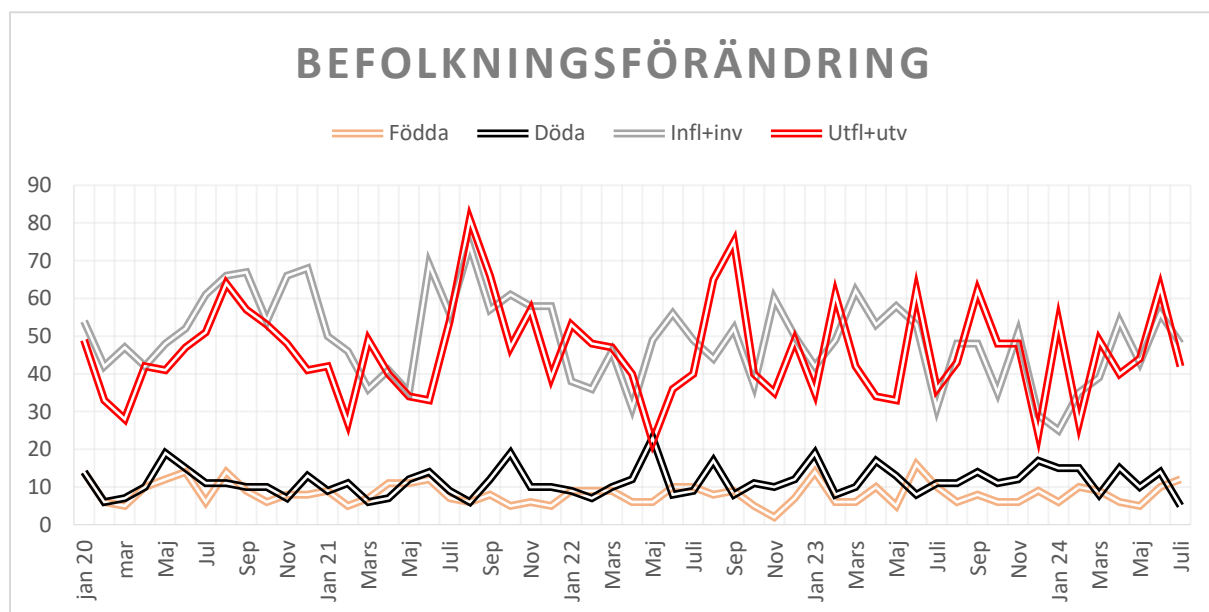
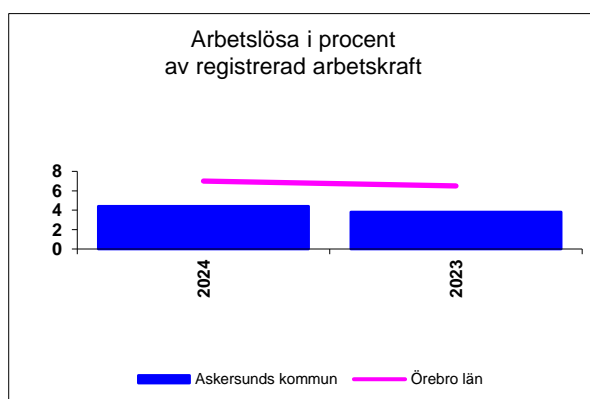
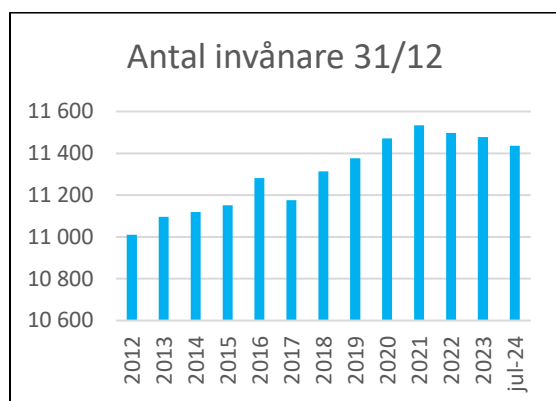
Antalet invånare ökar

Vid 31 juli hade kommunen 11 436 invånare. Det är 42 kommuninvånare färre än vid årsskiftet. Till och med juli 2024 har 300 personer flyttat in till kommunen och 318 har flyttat ut. Det innebär att kommunen har ett flyttningsunderskott på 18 personer vilket är 69 färre inflyttade än samma period förra året.

Antalet födda har minskat jämfört med året innan. Under årets sju första månader föddes 58 barn i kommunen. Antalet avlidna invånare uppgick emellertid till 82 personer, vilket var 5 färre än motsvarande period 2023. Totalt uppgår födelseunderskottet till 24 personer 2024 mot 20 personer 2023.

Arbetslöshet

Arbetslösheten i kommunen som andel av den registerbaserade arbetskraften har i princip under början av året varit länets näst lägsta. Per den sista augusti uppgick arbetslösheten till 4,4 % (3,7 %) inklusive personer i arbetsmarknadsåtgärder. Det är under genomsnittet i länet, där siffran var 7,0 % (6,4 %), och under riksgenomsnittets 6,8 % (6,3 %). Andelen öppet arbetslösa var 2,6 % (1,9 %) i Askersund, vilket var 1,1 procentenhet lägre än i riket och även 0,9 procentenheter lägre än länet.

1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Allmänt

Det är ett fortsatt osäkert säkerhetsläge i världen på grund av kriget i Ukraina och den pågående konflikten i mellanöstern vilket även fortsättningsvis kan komma att påverka ekonomin i världen och Sverige. Även om inflationen i landet är på väg åt rätt håll och Riksbanken har genomfört sänkningar av styrräntan under året så ligger kommunens pensionskostnader och finansiella kostnader på en mycket hög nivå. Det råder även en viss osäkerhet kring utvecklingen av energipriser i framtiden.

Askersunds kommun gjorde när budgeten för 2024 beslutades en helt annan bedömning av ränteutvecklingen än vad som blivit fallet under året. De negativa effekterna bedöms få stor påverkan på kommunens resultat för 2024. Inför budget 2025 behöver effekten beaktas av att räntesänkningarna har en långsammare takt än vad som tidigare förutspåddes.

I helårsprognosen i delårsboks slutet har en post på 6 mkr tagits med för att täcka upp för ett befarat stort underskott i Sydnärkes Utbildningsförbund.

Därutöver har kommunen ett ärende hos Förvaltningsrätten avseende felaktig upphandling där Konkursverket gjort en anmälan och yrkat på att en sanktionsavgift om 3,2 mkr ska utdömas. Denna avgift är inte beaktad i årsboks slutet.

Barnomsorg

Nettokostnaden beräknas öka med 6,8 % jämfört med föregående år. Ökningen ligger något högre än löneökningar och prisökningar och kan inte heller helt förklaras av volymändringar. Antalet folkbokförda barn i förskoleålder 15 mars var 585 barn, av dessa var 86,5 % inskrivna i förskolan vilket är ungefär samma andel som riksgenomsnittet. Det totala antalet barn i förskolan har ökat något jämfört med 2022 och 2023.

För att kunna planera personalåtgång mer effektivt har förskolan under våren arbetat med att gå in i ett digitalt schemalaggningsystem. Syftet är att få en bättre helhetsbild av personalbehoven och effektivisera schemalaggnings och därmed lättare kunna sätta in personal på rätt ställe i rätt tid. Full implementering beräknas under hösten 2024.

Inga organisatoriska förändringar av förskola och fritidshem har gjorts under 2024. Antal inskrivna barn på fritidshemmen är lägre 2024 jämfört med de två föregående åren.

	Prognos 2024	2023	2022
Nettokostnad (tkr)	96 860	90 714	84 628
Barn i förskola, mars	505	486	476
Barn i fritidshem	363	391	397

Grundskola

Nettokostnaden har ökat för verksamheten med 2,6 % från föregående år. Ökningen ligger lägre än löne- och prisökningarna. Antalet grundskoleelever ligger på en lägre nivå än föregående år.

99,1 % av eleverna går i hemkommunens skolor och 0,9 % i fristående eller annan kommuns skola. 2,6 % av eleverna är nyinvandrade.

Under våren blev de nya lokalerna för skola och förskola i Hammar klara.

	Prognos 2024	2023	2022
Nettokostnad (tkr)	130 603	127 348	114 950
Antal elever	1 136	1 159	1 157
Nettokostnad/elev	115	110	99

Vård och omsorg

I hemtjänstens uppdrag har antalet brukare ökat kontinuerlig över tid likaså antalet vårdplaneringar i utskrivningsprocessen från slutenvård till kommunalt ansvar samt biståndsbedömda insatser. De senaste fem åren har det genomsnittliga antalet individer med hemtjänstinsats per månad ökat från 357 individer år 2018 till 446 individer år 2023.

På individnivå skiftar behovet avseende insatsens omfattning och behov av medicinska insatser men antal individer med hemtjänstinsats är en indikator som vittnar om ökat behov i relation till den demografiska utvecklingen.

Sett till antalet genomförda vårdplaneringar de senaste fem åren har behovet ökat från 253 vårdplaneringar år 2018 till 442 vårdplaneringar 2023, vilket även det vittnar om ett ökat behov i relation till den demografiska utvecklingen, samt behov av fortsatt utveckling av förändrade arbetssätt.

Nettokostnaden för vård och omsorg beräknas vara oförändrad jämfört med 2023.

	Prognos 2024	2023	2022
Nettokostnad (tkr)	195 712	195 788	176 657
Antal med hemtjänst/månad	649	446	270
Antal i särskilt boende	112	112	114

Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna för individ- och familjeomsorgen beräknas öka med 11,4 % främst beroende på högre kostnader för vård av unga och barn på HVB-hem eller familjehem. Kostnaden för ekonomiskt bistånd beräknas minska jämfört med 2023 vilket även vård av vuxna med missbruksproblem beräknas göra.

	Prognos 2024	2023	2022
Nettokostnad (tkr)	22 710	20 387	21 639
Inst. placeringar dygn, aug	672	709	614
Familjehem dygn, aug	4 809	6 042	8 673
Hushåll med ekon. bistånd	107	124	136
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd 18-25 år mer än 6 mån	7	15	12

LSS

Kostnaderna för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) beräknas öka med ca 2,3 mkr eller 4 % under 2024. Samtliga boenden överskrider sin budget på grund av en högre planerad grundbemanning än vad som finns i personalbudgeten.

Assistansersättningen för personlig assistans har minskat under året och därmed har även personalkostnaderna kunnat minskas.

I syfte att utjämna kostnaderna för insatser enligt LSS mellan landets kommuner finns ett utjämningssystem. Sedan 2005 till 2019 har kommunen varit en bidragstagare i systemet. Detta innebär att kommunens kostnader varit högre än genomsnittet i riket. Sedan 2020 bidrar kommunen med en avgift till systemet och under 2024 uppgår avgiften till 0,6 mkr.

	Prognos 2024	2023	2022
Nettokostnad (tkr)	59 410	57 116	52 227
Antal i gruppboende	29	30	30
Antal med pers. ass.	5	8	8

Vatten- och avlopp

Under året har det arbetats med säkerhetshöjning av fysiska och tekniska skydd av våra anläggningar.

Nya anslutningar främst tillkommit i området vid sjön Tisaren, där VA-nätet har byggts ut. Det är även där som framtida anslutningar kommer att anläggas.

Sommaren 2024 har Vättern haft rekordhöga vattenstånd. Högt vattenstånd orsakar slitage på ledningsnätet i form att det kan bli underminerat runt ledningar som skapar sättning i mark vilket kan orsaka ledningsbrott. På grund av högt vattenstånd och hög mätnad i mark har regnvatten svårt att filtrera ut genom bräddutlopp vilket orsakar en onödig belastning på ledningsnät, pumpar med mera.

	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter (tkr)	42 079	40 116	38 165
Kostnadstäckningsgrad %		100,94	104,22
Produc. vattenmängd m ³		860 500	925 000

Händelser efter balansdagen

Kommunstyrelsen beslutade 2021-11-02 om att uppdra till tekniska förvaltningen att förhandla med NCC gällande byggandet av en ny idrottshall som en utökning av pågående entreprenad ny,- om- och tillbyggnad Närlunda. Kommunens bedömning är att det är förenligt med lagen om offentlig upphandling (LOU) att göra en sådan utökning och hänvisar till kapitel 17 § 11 och 12: Ett kontrakt får ändras utan en ny upphandling, om behovet av ändringen beror på omständigheter som den upphandlande myndigheten inte kunde förutse. I det här fallet var det den nya skolorganisationen som kommunfullmäktige beslutade om 21-02-15 som var en sådan omständighet. Beslutet innebar att fler elever skulle gå på Närlundaskolan och därmed behövdes utökade ytor för idrottsundervisning. Vid tidpunkten då upphandlingen av ny- om- och tillbyggnad Närlunda genomfördes och kontrakt skrevs, så var beslutet om ny skolorganisation inte taget och kunde således inte tas med i förfrågningsunderlagen. LOU säger även att de oförutsägbara omständigheterna inte får innebära en ökning med mer än 50 procent av kontraktets värde, vilket heller inte idrottshallen innebar.

Under våren 2023 har Konkurrensverket utrett huruvida kommunen agerat korrekt eller ej enligt LOU utifrån ett tips från en anonym källa. Kommunen har vid flera tillfällen svarat på frågor och yttrat sig över Konkurrensverkets ställningstagande. Den 27 september fick kommunen besked att Konkurrensverket inte delar kommunens tolkning av lagen och har skickat en ansökan om upphandlingsskadeavgift på 3,2 miljoner kronor till förvaltningsrätten i Karlstad. Dom i målet har inte fallit vid delårsbokslutets upprättande.

1.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Bolagsstyrning

Styrning av de kommunala bolagen sker främst genom ägardirektiv och bolagsordning. Kommunfullmäktige utser styrelse och deltar med stämooombud vid de årliga bolagsstämmorna.

Kommunfullmäktige har under 2024 inte bedrivit någon målstyrning gentemot de egna bolagen.

Nya ägardirektiv beslutades i februari 2021 för samtliga bolag.

Budget med plan

I kommunens budgetprocess ska kommunfullmäktige fatta beslut i juni om nämndernas driframar, investeringsbudget, övergripande strategier och mål. Därefter ska nämnderna utifrån de givna ramarna ta beslut senast i december om verksamhetsplan och mål. Nämnderna ska i verksamhetsplanen beskriva hur de kan verka för att fullmäktiges mål uppfylls men också sätta egna mål för verksamheten. Förändras de ekonomiska förutsättningarna i större omfattning under hösten kan fullmäktige besluta om en ändringsbudget i november.

I budgeten beskrivs även anslagsbindningen samt hur budgeten ska följas upp. Inför 2025 gör Askersunds kommun ett avsteg från den ordinarie budgetprocessen och fastställer mål och ramar först i november.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsen bedriver sin uppsiktsplikt främst genom intern kontroll men även genom regelbunden ekonomisk uppföljning. En gång per år bjuds nämnderna, bolagen, kommunalförbunden och gemensamma nämnderna in till kommunstyrelsen så att diskussioner kan föras kring både ekonomi och verksamhet. Ekonomisk uppföljning görs vid fem tillfällen under året.

Intern kontroll av nämnderna bedrivs i enlighet med policy och riktlinjer. Däremot sker ingen intern kontroll av bolagen från kommunstyrelsen.

1.5 God ekonomisk hushållning

Finansiell analys av kommunen

Askersunds kommun prognosticerar 2024 ett negativt resultat på -34,5 mkr mot -24,3, mkr redovisat för år 2023. Investeringsvolymen beräknas uppgå till 129 mkr, vilket är 99 mkr mindre än 2023 och 18 mkr lägre än budgeterat. Självfinansieringen av investeringarna uppgår till 28 % avseende enbart de skattefinansierade investeringarna. Inkluderas den affärsmässiga delen är finansieringsgraden 33 %.

Resultat och kapacitet

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 3,1 % mellan 2023 och 2024, även skatteintäkter inklusive de generella statsbidragen ökade med 3,1 %. Finansnettot är -25,1 mkr vilket är 9,0 mkr sämre än vid föregående delår. Kommunens resultat beräknas 2024 till -34,5 mkr. Detta är 14,1 mkr sämre än år 2023. Jämför man med budget är resultatet 38,4 mkr sämre än planerat. Nämndernas samlade resultat förväntas uppgå till - 22,2 mkr vid årets slut. Även finansförvaltningen redovisar ett stort underskott på 16,2 mkr främst beroende på avsevärt högre pensionskostnader och finansiella kostnader än budgeterat. Finansnettot har en negativ avvikelse ifrån budget med ca 20,2 mkr och skatteintäkter/utjämning och generella statsbidrag avviker positivt från budget med 22,1 mkr.

Årets resultat			
	Prognos 2024	2023	2022
Årets resultat i tkr	-34 470	-24 345	12 911
- varav facknämnder	-22 210	-34 734	-22 574
- varav finans	-16 168	6 119	21 018
Årets resultat/skatter, %	-4,5	-3,0	1,7

Årets beräknade resultat i förhållande till skatter inklusive kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag uppgår till -4,5 %, vilket ska jämföras med den nivå som man allmänt brukar beteckna som god ekonomisk hushållning om 2 %. Ett sådant resultat förbättrar normalt sett utrymmet för att över en längre tid självfinansiera större delen av en normal investeringsvolym.

Driftkostnadsandel			
Procentandel	2024-08	2023-08	2022-08
Verksamhetens nettokostnad	90,9	93,9	90,0
Avskrivningar	9,0	6,3	5,5
Finansnettoandel	4,5	2,7	0,3
Driftkostnadsandel	104,4	102,9	95,7

För att uppnå och även behålla en god ekonomisk hushållning gäller att hålla en balans mellan kostnader och intäkter. För att belysa denna balans används driftkostnadsandelen. Denna mäter samtliga löpande kostnader inklusive finansnettot och relaterar detta till skatter och bidrag för den kommunalekonomiska utjämningen. Ligger driftkostnadsandelen under 100 % har kommunen en balans mellan kostnader och intäkter. För att uppnå en god ekonomisk hushållning bör måttet understiga 98 %.

Skatte- och nettokostnadsutveckling			
Förändring i %	2024-08	2023-08	2022-08
Skatteintäktsutveck.	3,1	7,1	5,9
Nettokostnadsutveck.	3,1	11,1	5,4

Nettot av verksamhetens kostnader och intäkter ianspråk tog 90,9 % av skatteintäkterna vid delår 2024. Avskrivningarna stod för 9,0 % och finansnettot för 4,5 %. Det är en avsevärt högre nivå jämfört med de två föregående åren. Totalt tog kommunens nettokostnader inklusive finansnetto i anspråk 104,4 % av skatteintäkterna. Det innebär att kommunen inte lever upp till det långsiktiga finansiella målet om en god ekonomisk hushållning.

Årets investeringar			
	2024-08	2023-08	2022-08
Investeringsvolym, mkr	77,1	139,7	126,2
Invest./bruttokostn. %	11,9	21,6	21,0
Nettoinvest./avskrivn. %	154	410	460

Askersunds kommuns investeringsvolym beräknas uppgå till 128,6 mkr under hela 2024. Detta är en volym som är 99 mkr lägre än föregående år. I förhållande till budgeten 2024 bedöms 18,5 mkr ej aktiveras. I relation till kommunens bruttokostnad kommer kommunen investera 11,9 %, vilket är en hög nivå. De senaste årens höga investeringsnivåer på grund av större strategiska investeringar kan endast hålla under några enstaka år. I jämförelse med andra kommuner i Sverige är 5-6 % en normal nivå.

I förhållande till avskrivningarna ligger kommunen fortfarande på en hög nivå, 154 %. Detta mått mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som finns kvar när den löpande driften är finansierad. Är måttet 100 % eller under kan således kommunen betala alla investeringar med egna medel och behöver inte låna. Detta innebär att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Förbättringen mellan 2023 och 2024 är stor då kommunens investeringsvolym är på väg att sjunka.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna i %			
Procent	2024-08	2023-08	2022-08
Skattefinansieringsgrad av totala investeringarna	33	13	39
Skattefinansieringsgrad exkl. taxe-kollektivens investeringar	28	10	36

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap och handlingsutrymme. Måttet visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats av det egna kapitalet. Ju högre soliditet, desto bättre finansiellt handlingsutrymme. Soliditeten ligger, på grund av svagt resultat och hög investeringsnivå, på lägre nivå än 2023. För att även belysa kommunens totala skuldåtagande avseende pensioner kan pensionsförpliktelserna utanför balansräkningen räknas med. Soliditeten uppgår då till 9,2 %, vilket är en försämring med 5,5 procentenheter. Försämringen beror på det svaga resultatet.

Soliditet			
Procent	2024-08	2023-08	2022-08
Soliditet	19,1	27,4	33,3
Soliditet jmf kommungruppen 10 000–14 999 inv.	45,4	47,0	47,3
Tillgångsförändring, mkr	64,7	201,3	96,6
Förändring av eget kapital, %	-8,2	-5,4	5,9
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser	9,2	14,7	18,3

Risk-kontroll

Kommunens kassalikviditet har under det senaste året försämrats och ligger på en förhållandevis svag nivå sett till den stora investeringsvolymen. Detta beror på att kommunen i största möjliga utsträckning försöker finansiera investeringarna med egna medel. Tittar man på balanslikviditeten har även den försämrats något och ligger på en nivå om ca 99 %. Detta innebär att kommunen på kort- och medellång behöver planera sitt kassaflöde för att kunna möta betalningstoppar.

Likviditet ur ett riskperspektiv			
	2024-08	2023-08	2022-08
Kassalikviditet, %	9,7	34,2	24,1
Balanslikviditet, %	99,4	115,0	110,1
Likvida medel, mkr	16,1	62,8	38,4

Askersunds kommuns skattesats uppgår till 21,85 kr per skattekrona vilket är 15 öre lägre än den genomsnittliga skattesatsen i länet. Den totala utdebiteringen inklusive skatt till regionen är 34,5 % av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla skulder och finansiella tillgångar som kommunen beräknas omsätta på medellång sikt, 10-20 år. Detta speglar den handlingsberedskap som ligger mellan soliditetsmålet och likviditetsmåten. Kommunkoncernen har sedan 2015 säkrat upp med en kreditförsäkran om 20 mkr att nyttja om så behövs.

Kommunalskatt			
	2024	2023	2022
Askersund	21,85	21,85	21,85
Örebro län	22,00	22,00	21,98
Riket	21,69	21,67	21,68

Kommunens totala pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgick vid delåret till 329 mkr. 60 % av dessa avser åtaganden intjänade före 1998-01-01. Denna del redovisas inte i balansräkningen enligt kommunal redovisningslag utan återfinns i ansvarsförbindelsen. Pensionsutbetalningarna uppgår till drygt 16 mkr under första delen av 2024 och kommer att öka fram till 2025. För att möta dessa utbetalningar har kommunen, i begränsad omfattning dock, avsatt medel för detta åtagande.

Pensionsåtagande			
Mkr	2024-08	2023-08	2022-08
Avgiftsbestämd del	24	21	15
Pensionsavsättning	108	85	70
Ansvarsförbindelse	197	195	200
Summa	329	301	285

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden uppgår till 847 mkr. Det är 4,5 mkr lägre än vid delåret 2023. Varken Askersunds bostäder AB och Askersunds Industrifastigheter AB har ökat sin låneskuld under den senaste 12 månadsperioden. Huvuddelen av åtagandena avser kommunens tre helägda företag. Risken för att kommunen ska infra borgensåtagandena bedöms vara mycket liten.

Måluppfyllelse

Nedan redovisas kommunens mål och måluppfyllelse för 2023.

Förklaring till måluppfyllelse:

Färg

Rött = målet ej uppfyllt

Gult = målet delvis uppfyllt

Grönt = målet är uppfyllt

Trend

Pil uppåt = bättre än året innan

Pil åt sidan = lika med förra året

Pil nedåt = sämre än året innan

Målområde 1 - god ekonomisk hushållning

Finansiella mål om god ekonomisk hushållning

Mål 1: Askersunds kommun ska efter reviderat budgetbeslut redovisa ett resultat på 3 908 tkr för 2024.

Mått/metod: Kommunens samlade överskott eller underskott ligger till grund för om målet anses uppfyllt eller ej.

Adressering: ekonomiavdelning

	Mål 2024	Prognos 2024	Måluppfyllelse
Kommuns resultat, prognos 2024-12-31, mkr	3,9	-34,5	↓

Mål 2: Självfinansieringsgraden av investeringar inom skattekollektivet ska inte understiga vad som planeras i budgeten.

Mått/metod: Planerad nyupplåning per år enligt kassaflödesrapporten i budgetdokumentet ska inte överskridas

Adressering: ekonomiavdelning

	Mål 2024	Prognos 2024	Måluppfyllelse
Planerad nyupplåning, mkr	85	65	↑

En attraktiv arbetsgivare och en god arbetsmiljö

Mål 3: Sjukskrivningstalen bland kommunens medarbetare ska i de fall de är höga nå en rimlig nivå.

Mått/metod: Sjukfrånvaron i procent, hämtas från personalsystemet. Nämnderna ska själva sätta mål utifrån vad som är en rimlig nivå på sjukfrånvaron.

Adressering: HR-avdelningen

	Mål 2024	Utfall 2024-07-31	Måluppfyllelse
Socialnämnden	7,0	10,8	↑
Barn- och utbildningsnämnden	<5,0	6,92	↑
Kommunstyrelsen exkl AME	<5,0	1,86	↑
Kultur- och tekniknämnden:			
Tekniska förvaltningen	6,0	6,92	↑
Kultur, evenemang och fritid	4,5	1,39	↑
Sydnärkes miljö- och byggnämnd	6,0	7,85	↓

Kommentar:

Socialnämnden: Målet avser förvaltningen som helhet och nivån ligger marginellt lägre än utfallet 2022 och 2023 trots ett aktivt riktat arbete inom området vård och omsorg.

Barn- och utbildningsnämnden: Förvaltningen ligger fortfarande över målet på under 5 %. Trenden går dock åt rätt håll. Förvaltningen har flera rehabiliteringsärenden som respektive rektor arbetar tillsammans med personalhandläggare.

Kommunstyrelsen: Det finns idag ingen långtidssjuk-frånvaro i förvaltningen. Personalsituationen är stabil i förvaltningen vilket även avspeglas i den korta sjukfrånvaron.

Sydnärkes miljö- och byggnämnd: Både den längre och den korta sjukfrånvaron har ökat.

Mål 4: Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och personalen ska känna delaktighet och ha rådighet i att skapa en god arbetsmiljö.

Mått/metod: Enkätmodell för hållbart medarbetarengagemang. (SKR och RKA)

Adressering: HR-avdelningen

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
HME-resultat, index	80	-	Inte mätbart vid delår utan bara på helår

Kommentar:

Medarbetarenkäten skickas ut under hösten. Nämnderna beslutar om individuella målnivåer. Resultatet för 2023 var:

Kommunstyrelsen	80
Sydnärkes miljö- och byggnämnd	78
Socialnämnden	76
Barn- och utbildningsnämnden	75
Kultur- och tekniknämnden, tf	74
Kultur- och tekniknämnden, kef	91

Effektiv resursanvändning och hög kvalitet i våra verksamheter

Mål 5: Kommunen använder sina resurser effektivt och har en hög kvalitet i sina verksamheter.

Mått/metod: Nämnderna definierar själva vilka effektivitetsmått och kvalitetsmått som ska användas

Adressering: Samtliga nämnder

Kultur- och tekniknämndens tekniska förvaltning, skattekollektivet

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Antal kvm gräsyta som finklipps	<408 400 kvm	-	Mäts enbart vid helår

Kultur- och tekniknämndens tekniska förvaltning, avgiftskollektivet

För att kommunen ska försäkra sig om en VA-försörjning för framtiden krävs en ökad förnyelsetakt av ledningsnät och verk i enlighet med en väl utarbetad förnyelseplan. En god status på systemet är nödvändigt och med det en minskad medelålder på infrastrukturen. För att uppnå en verkligt robust försörjning av vatten och avlopp behöver användningen av tilldelade medel öka

	Mål 2024	Prognos 2024	Måluppfyllelse
Upparbetad investeringsbudget VA	90%	92%	↑

Kommentar till måluppfyllelse: I och med att avdelningens två enhetschefer är på plats är förutsättningarna att upparbeta beslutat investeringsbudget goda.

Kultur- och tekniknämnden, förvaltningen för kultur, evenemang och fritid

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Öppettid per bibliotek och vecka exkl. skolbibliotek och mobil verksamhet, bemannat antal timmar per vecka	38	38	↑
Öppettid för reception/café/personligt bemötande/värdskap i Sjöängen antal timmar per vecka	15	10-15	↓

Kommentar/Analys (av utfallet): För "Öppettid för reception" är prognosen att målet uppfylls under året men risken finns att annan verksamhet behöver prioriteras

Barn och utbildningsnämnden

	Mål 2024	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Effektivitetsindex för förskola ska ligga på medel i jämförelse med liknande kommuner, <i>utfallet avser 2023.</i>	49	24	↑

Kommentar/Analys: Förskolan har ökat effektivitetsindexet mot föregående år då indexet låg på 19. Medel för liknande är kommun ligger på 48,5. **Observera utfallet avser 2023. Utfallet för 2024 presenteras sommaren 2025.**

	Mål 2024	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Effektivitetsindex för grundskola ska ligga på medel i jämförelse med liknande kommuner, <i>utfallet avser 2023.</i>	45	32	↑

Kommentar/Analys: Skolan har ökat effektivitetsindexet mot föregående år då et låg på 21. Medel för liknande kommun ligger på 45. **Observera utfallet avser 2023. Utfallet för 2024 presenteras sommaren 2025.**

Socialnämnden

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Brukartiden i hemtjänsten ska ligga på en resurseffektiv nivå.	65%	80%	↑

Kommentar/Analys: Den direkta och indirekt brukartiden inom hemtjänstens uppdrag har ökat och uppnår den angivna målnivån. Ett prioriterat och tydligt målinriktat arbete med att öka effektivitet i uppdraget samt att enheten har en stabilitet i chefsgruppen sedan januari 2023 är faktorer som påverkar indikatorn positivt.

Att effektiviteten i hemtjänstens utförande har ökat under året styrks även av resultatet från arbetet med kostnad per brukare. Fortsatt effektiviseringsbehov finns och resultatet från kostnad per brukare kommer att ligga till grund för det fortsatta effektiviseringsarbetet inom upphemtjänstens uppdrag.

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Egenkontroller utförs enligt rutin	100%	100%	↑

Kommentar/Analys: Målinriktat arbete inom området i samspel med förenklad administrering och stabilitet inom chefsuppdragen har lett till måluppfyllelse.

Socialnämnden har även ett kvalitetsmål kopplat till kund-/brukarnöjdhet som mäts i en enkätundersökning och redovisas vid årsbokslutet. Kommunstyrelsen och Sydnärkes miljö- och byggnadsnämnd redovisar inga mål kopplat till effektiv resursanvändning och hög kvalitet.

Målområde 2 - De kommunala kärnverksamheterna

Utbildning

Mål 6: Alla barn ska nå kunskapsmålen.

Mått/metod: Behörighet till gymnasiet. Behörigheten ska inte jämföras med föregående årskurs utan jämförs med årskullens resultat historiskt. Måluppfyllelse bedöms både utifrån nivå och trend.

Adressering: Barn- och utbildningsnämnden

KF:s mål	Mål 2024	Utfall 2024	Mål uppfyllelse
Andel behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet, %.	100 %	72,9%	↓

Kommentar/Analys

De elever som inte var behöriga till ett gymnasieprogram får beroende på vad eleven saknar för betyg komma in på ett av de fyra introduktionsprogrammen.

Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete. Alla elever följer en individuell studieplan. På introduktionsprogrammen är den individuella studieplanen mycket viktig eftersom det inte finns något examensmål eller någon programstruktur, utan det är studieplanen som visar vad utbildningen ska innehålla. Utbildningen är på heltid.

De fyra programmen är:

- Programinriktat val
- Yrkesintroduktion
- Individuellt alternativ
- Språkintröduktion

Barn- och utbildningsnämnden ska redovisa till kommunfullmäktige läsförståelse i årskurs 2

Uppdrag från fullmäktige	Mål 2024	Utfall 2024	Mål uppfyllelse
Målbeskrivning. Läsförståelse årskurs 2. I %	100 %	72%	→

Mått/metod: Bedömningsstöd svenska, utvalda delar

Kommentar/Analys Läsmålet ligger lågt bara 72 % klarar läsmålet i årskurs 2. År 2022 var utfallet 85,0 % 2023 71 % Läsförståelsen i åk2 ligger på ungefär samma nivå som föregående läsår och målet är inte nått. Förvaltningen har uppmärksammat brister inom flera områden band annat åtgärdsprogram och i metoder och arbetsätt för att nå läsförståelse. Förvaltningen har därför initierat etn forskningsbaserad metod, RTI, som har påbörjats att implementeras i skolorna. Utvecklingsledare presentera detta för nämnden under våren. Arbetet med detta kommer fortsätta. Aktiviteter är planerade under hösten för att få effekt på undervisningen, förvaltningen följer arbetet och måluppfyllelsen på varje skola.

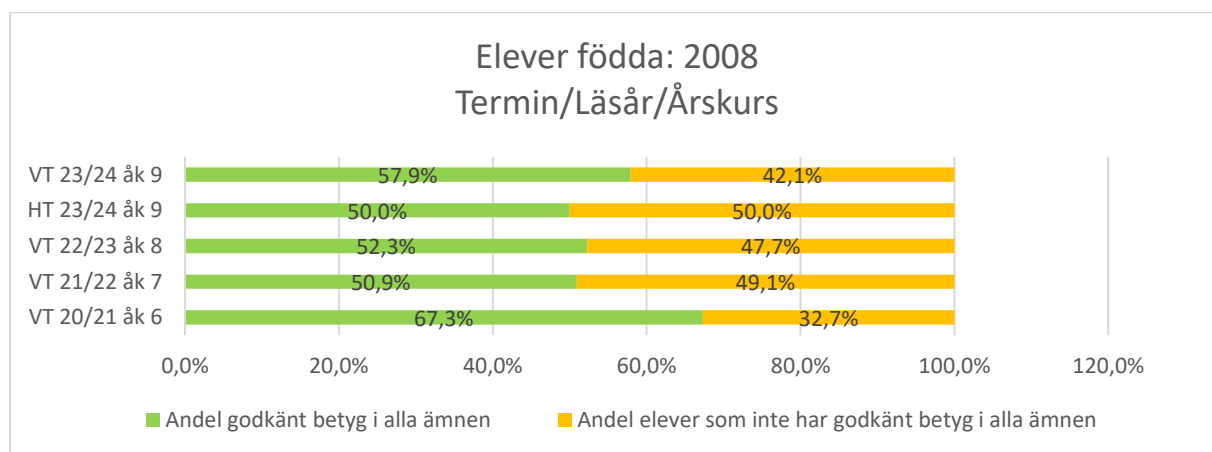
Barn- och utbildningsnämnden har fått i uppdrag att redovisa progression och måluppfyllelse för utvalda årskurser.

Som illustreras i nedanstående tabell och diagram så kan konstateras att årskullen i årskurs 6 hade 72 elever som hade

godkänt i alla ämnen och 35 elever som inte hade godkänt i alla ämnen. I årskurs 7 så blev det färre elever som hade godkänt i alla ämnen, 54 stycken, medan 52 inte hade godkänt i alla ämnen. Betygen för den här årskursen fortsätter att vara låga även i årskurs 8 och hösten åk 9. Under våren 2024 sker en förbättring av betygen med 57,9 % som hade godkänt betyg i alla ämnen. Saker som påverkar resultatet är bland annat måendet hos flera elever som har påverkat närvaro och deltagande i undervisningen. Det finns skillnader i betyg mellan pojkar där flickor generellt har högre betyg. Det finns dock undantag på klassnivå där flickornas frånvaro är mycket hög. Ett samband kan ses vad gäller låg kunskapsnivå och hög frånvaro.

Sjöängsskolan

Födda: 2008 Termin/Läsår/Årskurs	Antal elever	Antal elever godkända betyg i alla ämnen	Andel godkänt betyg i alla ämnen	Antal elever som inte har godkänt betyg i alla ämnen	Andel elever som inte har godkänt betyg i alla ämnen
VT 20/21 åk 6	107	72	67,3%	35	32,7%
VT 21/22 åk 7	106	54	50,9%	52	49,1%
VT 22/23 åk 8	107	56	52,3%	51	47,7%
HT 23/24 åk 9	106	53	50,0%	53	50,0%
VT 23/24 åk 9	107	62	57,9%	45	42,1%

Barn- och utbildningsnämnden ska redovisa till kommunfullmäktige vilket arbete som har skett kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret

1 januari – 30 juni 2024 Under perioden var totalt 71 unika personer inskrivna i KAA, dock inte samtidigt. Nedan redovisas de viktigaste parametrarna som anges i registret och som SCB tar del av för aktuell period.

Orsak till registrering i KAA, antal ungdomar

- Studier i grundskolan eller motsvarande: 1.
- Avbrutit studier på introduktionsprogrammet: 24.
- Avbrutit studier på nationella programmet: 18.
- Avslutat gymnasiet med studiebevis: 18.
- Avslutat gymnasiet med gymnasieintyg: 1
- Uppgift saknas (orsak oftast är inflyttade från kommun utanför regionen): 9.

Orsak till avslut i KAA, antal ungdomar

- Flyttat från kommunen: 7.
- Fyllt 20 år: 11.
- Börjat på introduktionsprogrammet: 4.
- Börjat på nationella programmet: 1.
- Under perioden uppgavs följande aktiviteter, antal ungdomar
- I arbete: 20.
- Ingen sysselsättning: 18.
- Studier på Komvux och Folkhögskola: 3.

- Annan sysselsättning: 1.
- Ej fått kontakt med ungdomen: 21.

Aktiviteter som ungdomar deltagit i KAA:

- Enstaka samtal.
- Regelbundna samtal.
- Studie- och yrkesvägledning.
- Hjälp med myndighetskontakter.
- Jobbsökaraktiviteter.
- Praktikplats.

Grund för att åtgärd har upphört har varit:

- Åtgärd genomförd enligt planering.
- Individiden vill eller kan inte längre delta.
- Individiden har bytt till annan åtgärd.
- Annan orsak.

Övriga aktiviteter under perioden samt nyheter

- Möten med SYV på Allévux för överlämning av ungdomar med studiebevis.
- Informerat niondeklassare om KAA på Sjöängsskolan i samband med information om gymnasievalet.
- Informerat om KAA på rektorsområdet Norrs personalmöte.
- Halvårsrapportering till SCB/Skolverket enligt rutin.
- Pågående arbete att ytterligare tydliggöra Alléskolans rutiner gentemot KAA gällande ungdomar som avslutar studier i förtid.
- NYTT: Via kommunens hemsida kan ungdomar meddela nuvarande sysselsättning som komplement till sms, e-post eller telefonsamtal.
- NYTT: På vykortet som skickas till ungdomar finns en QR-kod som gör att de hamnar på ovan nämnd sida om de inte vill ta kontakt på annat sätt.
- NYTT: Brev skickas till ungdomar med studiebevis med kontaktuppgifter till SYV samt inför sommaren fått information om att söka sommarjobb i kommunen.
- NYTT: För nyinskrivna ungdomar under 18 år skickas ett brev till vårdnadshavarna med information om KAA och att de är välkomna att kontakta handläggaren.
- NYTT: KAA deltar sedan i våras på de samverkansmöten AME, socialtjänsten och Arbetsförmedlingen har en gång i månaden.
- NYTT: KAA deltar på digitala systemträffar för IST Regional Samverkan (KAAmodulen/registret) en gång i månaden. ➤ NYTT: Orosanmälan görs på ungdom under 18 år om oro finns hos KAA-handläggaren.

Äldreomsorg och vård

Mål 7: Äldreomsorgen ska vara trygg och väldimensionerad.

Uppdrag: Socialnämndens arbete inom det förebyggande och rehabiliterande området, för att minska behov av vård och ge ökad livskvalité, ska redovisas till kommunfullmäktige. Effekter av arbetet samt eventuella trender ska redovisas.

Åtterrappport: Tidigare pågående aktiviteter pågår inom området vilket omfattar seniorekraft, som sker i samverkan med folkhälsoteamet, RF SISU och vårdcentralen där målet är att bryta ensamhet och isolering samt öka rörelseförmågan, anhörigstöd i egen regi samt i samverkan med Röda Korset, lunchmusik på sjöängen äntligen onsdag och seniorfestivalen.

Inom området anhörigstöd har det de fysiska gruppverksamheterna kompletterats med en digital arena för stöd, en bra plats och demenslotsen. Den här utvecklingen möjliggör att möta en bredare behovsbild samt möjliggör stöd till fler anhöriga än enbart via de fysiska grupperna.

Information till pigga 80 åringar kommer i år att införlivas i seniorfestivalen och äntligen onsdag har utvecklats med ett digitalt kunskaphöjande inslag genom samarbete med senior Net.

Under den inledande delen av året har förvaltningen även tagit fram ett projektdirektiv inom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet som fokuserar på arbetsterapeutens kompetens inom området. Projektet heter rätt insats i rätt tid och innebär övergripande beskrivet att en arbetsterapeutisk bedömning och hembesök ska genomföras vid ansökan om en trygghetsstärkande insats inom hemtjänstupdraget, med målbilden att kunna stärka individen förutsättning till ett självständigt liv i sitt eget boende. Projektet pågår under 6 månader med start 1 sep.

Effekter av aktuella insatser synliggörs över tid men att arbeta hälsofrämjande och förebyggande är ett viktigt incitament för att förskjuta ett kommande behov av vård och omsorg och ligger i linje med omställningen mot en Nära vård. Utifrån resultat från kostnad per brukare framgår att Askersund har en något lägre andel individer med hemtjänstinsats än förväntat ur ett nationellt jämförande perspektiv.

Det är en positiv trend avseende medverkan och deltagande på aktuella aktiviteter och det finns ett behov av att fortsätta utveckla vår mötesplats äntligen onsdag vilket kommer att möjliggöras genom läns gemensamma stimulansmedel under hösten 2024 och 2025.

Social omsorg

Mål 8: Alla invånare ska kunna ha en meningsfull sysselsättning och i förlängningen nå egen försörjning.

Uppdrag: Socialnämnden och kommunstyrelsen ska gemensamt redovisa till kommunfullmäktige det arbete som görs mot ungdomar och vuxna som riskerar att inte nå målet. Redovisa effekter av arbetet och eventuella trender.

Återrapport: Aktuellt uppdrag möts primärt upp genom förvaltningens ungdomscoach, vars uppdrag är att verka förebyggande inom den sociala insatsarenan där insatserna bygger en stor del på samverkan och samarbete med andra viktiga aktörer, till exempel barn och utbildningsförvaltningen, förvaltningen för kultur, evenemang och fritid samt polisen.

Målbild är tidig upptäckt och motivation till tidiga insatser för att undvika mer omfattande behov längre fram i livet. Utifrån att tjänsten har varit vakant sedan april så har det inte initierats några nya aktiviteter inom området. Fokus fram tills vakanshållningen har varit medverkan i skolsocialt team, specifikt insatser för elever med hög frånvaro, samt gruppverksamhet på skolorna, Åsbro, Närlunda och Rönneshytta. Gruppverksamheterna har varit riktade mot barn till separerade föräldrar samt konceptet ”kärlek börjar aldrig med bråk”.

Kultur, fritid och evenemang

Mål 9: Alla våra invånare ska ha möjlighet att på sin fritid vara fysiskt aktiva och skapande samt kulturellt delaktiga.

Kultur- och tekniknämnden redovisar till kommunfullmäktige relevant information om kulturskolans verksamhet och eventuella effekter och trender:

Rapport:

Musikskola blev kulturskola

Under höstterminen 2022 utvecklades musikskolan till kulturskola. Teater och dans startade upp under läsåret. Nästa ämne att erbjudas kommer att vara rörlig bild/film. Den planerade rekryteringen avbröts med anledning av kommunens ekonomi och förväntas återupptas så snart det är möjligt.

Kulturskolan möter elever på grundskolan

Kulturskolan fortsätter att möta elever i grundskolan bland annat genom turné i samband med skolstart till F-6-skolorna, skolkonserter på Kulturhuset Sjöängen och projektsamarbete med skola. Kulturskolans danslärare är engagerad i Dans för hälsa på Sjöängsskolan.

Statistik

- Under läsåret 2023–2024 har andelen aktiviteter per elev ökat, dvs. när en elev går två kurser/ämnen.
- Antal inskrivna elever har ökat med 5% från förra läsåret.
- Antal elevaktiviteter har också ökat med 5% från förra läsåret.
- Andelen flickor har ökat något.

Samverkan i länet

Kulturskolan ingår i länsövergripande samarbeten för olika instrumentgrupper, sång och kulturella uttryck. Dessa samarbeten ger resultat i läger och konserter osv. där vår kulturskolas elever får möjlighet träffa ungdomar från andra kommuner i länet och utvecklas i större sammanhang.

Kultur och tekniknämnden ska redovisa till kommunfullmäktige det arbete som görs med fritidsutbud och fysisk aktivitet samt redovisa eventuella effekter av arbetet.

Rapport:

Arbete och aktiviteter

Arbetet med skateparken fortgår (beslut om att anlägga togs av nämnden 2022). Föreningen Skärgårns Skate & Scoot har ansökt om medel från Arvsfonden. Förvaltningen har dialog med föreningen, tekniska förvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Fritidsmagasinet har öppnat. Det är ett obemannat förråd med fritidsartiklar som invånare kan nyttja kostnadsfritt. Konceptet liknar det för obemannade matbutiker. Syftet är att främja möten mellan människor och öka den fysiska aktiviteten.

Gruppen för tjejer i årskurs 7-9 med kravlös och varierad fysisk aktivitet har fortsatt under våren. Tjejerna väljer själva vilken aktivitet de vill genomföra. Efter den fysiska aktiviteten är det fika och "eftersnack". Ett av fler syften är att få igång en skolidrottsförening. Dialog förs med barn- och utbildningsförvaltningen.

Förvaltningen fortsätter dialogen med föreningar och studieorganisationer avseende bidrag och andra möjligheter.

Kostnadsfri simskola/märkestagnung har återigen tack vare sponsring från Zinkgruvan Mining AB kunnat genomföras på tre badplatser. Deltagarantalet har varit högre i jämförelse med år 2023.

Utredningar

Konstgräsplan: Kultur- och tekniknämnden har godkänt utredningsdirektiv för konstgräsplan i Askersunds kommun med tillägget att utredningen genomförs likt den för idrottshall innebärande att förvaltningen tar fram alternativa förslag till lösningar. Dialog sker med fotbollsföreningarna IFK Askersund, Skyllbergs IK och Åmmebergs IF. Studiebesök och samtal med Fotbollförbundet har ägt rum.

Ungdoms-/aktivitetspark: Syftet är en mötesplats och ökad fysisk aktivitet.

Strandparken: Kultur- och tekniknämnden har gett tekniska förvaltningen i uppdrag att med ett helhetsperspektiv ge förslag till Strandparkens inriktning och utveckling på kortare och längre sikt. Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid deltar i utredning utifrån bland annat skatepark, ungdoms-/aktivitetspark, konstpark och konst på reningsverket.

Projekt "ÖKA!"

Projektet "ÖKA!" pågår och syftar till att öka den fysiska aktiviteten för ungdomar i åldern 13-21 år i Askersunds kommun och drivs tillsammans med RF SISU och Folkhälsoteamet i Sydnärke. Styrgrupp och arbetsgrupp finns. I arbetsgruppen ingår även representanter från skola och ungas fritid. Handlingsplanen, som utgör grunden för projektets insatser och aktiviteter, har legat till grund för arbetet under våren.

Utifrån senaste undersökningen av Liv och hälsa ung ses en positiv utveckling av rörelse. Fler ungdomar rör sig mer än 60 min/dag och färre ungdomar rör sig 30 min eller mindre

Målområde 3 - Tillväxt och demografi

Tillväxt och demografi

Mål 10: Andelen av befolkningen som är i yrkesverksam ålder ska öka.

Mått/metod: Befolkningsstatistik från Statistiska centralbyrån.

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Målbeskrivning	>50,3 %	49,9	

Kommentar

Per 2024-07-31 är antalet invånare i yrkesverksam ålder till 5 711 vilket 59 färre än vid samma månad föregående år. Från och med juli 2019 så har andelen i yrkesverksam ålder sjunkit varje år.

Planerade exploateringar i syfte att öka inflyttningen av barnfamiljer har försenats på grund av det rådande marknadsläget.

Mål 11: NKI (Nöjd kundindex) i mätningen Insikt ska index vara minst 70 inom varje myndighetsområde respektive varje serviceområde.

Mått/metod: Mätningen "Insikt". NKI = nöjd kundindex.

Adressering: Berörda myndighetsutövande verksamheter.

	Mål 2024	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Nöjd kundindex, andel områden med minst 70 i index, procent	100	36	↓

Kommentar:

Målet är inte uppnått eftersom det finns myndighetsområden som inte når upp till index 70 vilket däremot samtliga serviceområden gör. Av 11 områden var det 4 som inte nådde index 70. Utfallet har en vikande trend sedan 2020. De delområden för myndighetsutövning och service som inte uppnår index 70 är: Bygglov, effektivitet, information, livsmedelskontroll, markupplåtelse, tillgänglighet och total bedömning.

Observera! Mätningen avser 2023 och offentliggjordes i april 2024. Mätningen för 2024 offentliggörs i april 2025.

Kommunstyrelsen redovisar här vad som gjorts och vad som gjorts och vad som åstadkommit för ökad tillgång till digital infrastruktur i kommunen.

All utbyggnad av bredband görs av enskilda aktörer på kommersiell grund. Marknaden domineras av några få stora aktörer. I syfte att påskynda utbyggnaden har staten genom Post- och telestyrelsen (PTS) de senaste åren lämnat bidrag till dessa. Bidraget är konstruerat så att de projekt som kostar minst per anslutning prioriteras. Det innebär att effekten av bidraget vad gäller antal anslutningar bli maximal, men samtidigt kommer bidraget inte hjälpa de med sämre förutsättningar till anslutning.

Regionen kan i viss utsträckning prioritera byggnader för bredbandstöd. Askersunds kommun har ett bra samarbete med dem och gör detta gemensamt. Kommunen prioriterar områden där det finns förutsättningar för att stödet ska resultera i utbyggnad. Det är inte meningsfullt att prioritera de med sämst förutsättningar eftersom det bara resulterar i att stödet hamnar någon annanstans.

Förvaltningen arbetar för att få till stånd så mycket utbyggnad som möjligt. Det sker genom att i kontakt med de aktörer som är verksamma inom kommunen peka på områden som kan vara intressanta för utbyggnad. En annan uppgift är att underlätta kontakter mellan allmänheten och aktörerna vad gäller möjlighet till anslutning, markavtal och synpunkter i samband med de utbyggnadsprojekt som genomförs.

År 2022 utgick 9,5 miljoner kronor i statligt stöd till projekt i Askersunds kommun. Motsvarande belopp för 2023 är 7,2 miljoner kronor. Uppgifter för 2024 finns inte tillgängliga till delårsbokslutet. Bidrag utgår till som mest 50 procent av kostnaden varför den möjliga totala volymen är större. De här siffrorna säger inte så mycket om utvecklingen eftersom alla projekt inte blir av och att det sker utbyggnad på rent kommersiell grund utan statligt stöd.

Mellan 2022 och 2023 har andelen hushåll i kommunen med bredband via fiber ökat från 63,7 procent till 69,0 procent, dvs med 5,3 procentenheter. I länet har andelen ökat från 85,6 procent till 88,5 procent, dvs med knappt tre procentenheter. Siffrorna avser anslutning via fiber, inte andra accesstekniker. Då det är upp till fastighetsägaren att avgöra om man vill teckna sig för indragning av fiber är statistiken något missvisande. Därför mäts även till gång till fiber eller fiber i absolut närhet, där alltså även fastigheter räknas, som enkelt kan få fiber om de vill. Mellan 2022 och 2023 har denna siffra ökat från 83,5 procent till 91,0 procent, en ökning med 7,5 procentenheter. Motsvarande siffra för regionen är 94,9 respektive 97,7 procent, vilket ger en ökning om 2,8 procentenheter. Statistiken kommer från PTS.

Under 2023 har åtta ansökningar lämnats till PTS om utbyggnadsprojekt i kommunen. I länet var det totalt 60 ansökningar. Uppgifter för 2024 finns inte tillgängliga till delårsbokslutet.

Målområde 4 - Specifika utvecklingsområden

Digitalisering

Mål 12: Digitaliseringen ska öka.

Mått/metod: Faktisk digitalisering inom kommunens verksamheter.

Socialförvaltningen

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Antal individer med tillsyn via trygghetskamera	Öka	2	

Kommentar/Analys

Behov av en förnyad upphandling har inte möjliggjort ett aktivt utvecklingsarbete inom området.

Upphandlingen slutfördes under juni vilket ger förutsättningar till ett mer riktat utvecklingsarbete inom området under hösten. (utfallet 2023 var 3)

Barn- och utbildningsförvaltningen

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Genomförande av den upprättade aktivitetsplanen för en ökad digitalisering.	60%	44%	

Kommentar/Analys

Flera av aktiviteterna har beroenden av hur kommunen arbetar kommunövergripande t.ex. samarbetet med Sydnärke-IT och andra centrala funktioner. I halvårsutfallet är det 11st aktiviteter enligt plan som ska vara färdigställda innan årsskiftet.

Kultur- och tekniknämnden, förvaltningen för kultur, evenemang och fritid

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Bibliotekets digitala handledningar och andra digitala lösningar inom området fritid och kultur.	60%	44%	

Kommentar/Analys (av utfallet):

Prognosen är att målet uppfylls under året

Kultur- och tekniknämnden, tekniska förvaltningen

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Antal nya e-tjänster	2	2	↑

Sydnärkes miljö- och byggnämnd

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Andel bygglovsansökningar som är inlämnade via e-tjänst %.	55	55	→
Andel bygganmälan som är inlämnade via e-tjänst %.	40	58	↑
Andel ansökan för enskilt avlopp som är inlämnade via e-tjänst %.	13	24	↑
Andel anmälan av värmepump som är inlämnade via e-tjänst %.	21	19	→

Kommentar

Ovanstående mål är ej satta i siffror utan målet är att e-tjänstanvändandet skall öka. Sammantaget syns en tydlig trend att e-tjänstanvändandet ökar.

Kommunstyrelsens arbete för att främja digitala lösningar

Under fjolåret har SKR (Sveriges Kommuner och Regioner), tillsammans med Adda och Inera, samlat Sveriges kommuner för en bred dialog kring digitaliseringens roll i välfärdsutvecklingen. Detta arbete har lett fram till den strategiska agendan kallad *Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering*, vilket SKR styrelse formellt beslutade om den 15 december 2023.

Handslaget syftar till att stärka den digitala transformationen inom offentlig sektor och är ett resultat av ett omfattande samarbete där kommunerna har identifierat gemensamma behov och utmaningar. Agendan innefattar en handlingsplan med 13 konkreta initiativ, vilka spänner över områden som socialtjänst, skola, infrastruktur och kompetensförsörjning inom digitalisering.

Varje kommun har haft möjlighet att identifiera och prioritera de initiativ som de anser mest angelägna. Över 80 procent av landets kommuner har deltagit i denna process, vilket har resulterat i att fyra initiativ har prioriterats för den första versionen av en *kommungemensam utvecklingsportfölj*.

Denna portfölj kommer successivt att utökas och anpassas i takt med att nya behov identifieras och ytterligare satsningar paketeras som erbjudanden.

Prioriterade initiativ inom handslaget:

1. Nationell identitets- och behörighetshantering
2. Införande av SDK (Standardiserade Digitala Kommunikationen) i socialtjänsten
3. Breddinförande av välfärdsteknik
4. Införande av digital post

Vårt arbete och engagemang i Askersunds kommun

Efter en dialog med övriga kommuner inom Sydnärke har vi beslutat att ansluta oss till samtliga sju initiativ. För att möjliggöra detta krävs ett noggrant arbete med att organisera vår lokala implementering och genomföra en nyttoanalys som tydliggör hur dessa initiativ kan bidra till vår verksamhet och invånare.

Det initiativ som har varit mest aktuellt under det gångna året är *införandet av SDK inom socialtjänsten*. Här har vi bland annat deltagit i en pilotstudie på initiativ av Region Örebro län. Vi ser en stor potential i att använda SDK för att effektivisera kommunikationen både internt och med externa aktörer, inte bara inom socialtjänsten, utan även i ett bredare perspektiv inom andra välfärdsområden. För närvarande pågår en dialog med de övriga Sydnärke-kommunerna om ett samarbete kring förstudie och projektspecifikation för införandet.

Nästa steg

Nästa steg i vårt arbete är att fortsätta fördjupa dialogen med våra samverkanskommuner och påbörja den lokala planeringen för samtliga initiativ. Vi kommer också att arbeta fram en detaljerad nyttoanalys som baseras på våra specifika förutsättningar, vilket kommer att ligga till grund för den praktiska implementeringen. Parallellt med detta fortsätter vi arbetet med SDK inom socialtjänsten, där vi siktar på att konkretisera projektets omfattning och tidsplanering tillsammans med våra samarbetspartners i Sydnärke.

Integration

Mål 13: Kommunens nya invånare ska lära sig god svenska och kunna få en egen försörjning

Mått/metod: Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel % enligt uppgifter i Kolada som lämnas in samlat av Sydnärkes utbildningsförbund för de tre medlemskommunerna Laxå, Hallsberg och Askersund

Språkutveckling inom grundskolan

Arbetslöshetsstatistik för gruppen utomeuropeiskt födda

Adressering: Sydnärkes utbildningsförbund, barn- och utbildningsnämnden, kommunstyrelsen

	Mål 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Elever som klarar minst två kurser, procent.	100	58	Senaste mätningen är från 2023 och avser alla SFI elever vid Alléskolan. Vid föregående mätning var resultatet 78 %.
Progression i svenska som andraspråk	Ökning från 58 %	23 av 39 vilket motsvarar 59 %	
Den öppna arbetslösheten bland utrikes födda i kommunen ska vara bland de 25 % lägsta i länet.	25	33	 8 av 12 kommuner har lägre arbetslöshet för gruppen per 240831.

Kommentar

Föregående år hade 7 av 13 uppnått målen i SVA vilket är 54 %. Våren 2024 har det gjorts 39 bedömningar av dessa har 23 (59%) godtagbar kunskapsnivå eller mer än godtagbar kunskapsnivå. 16 (41%) elever har ännu inte godtagbar kunskapsnivå.

Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Enligt de fem mål som ingår i målområde 1 avgörs om Askersunds kommun har uppnått god ekonomisk hushållning eller ej. Av de fem målen kan konstateras att ett är uppnått, ett är inte mätbart i delåret och tre mål har inte uppnåtts. Därmed kan konstateras att Askersunds kommun inte har uppfyllt kraven på god ekonomisk hushållning.

Sammanfattning måluppfyllelse övriga mål

Inom övriga målområden finns 8 mål beslutade av kommunfullmäktige. Kommunens verksamheter ska genom hur man bedriver sin verksamhet sträva efter att uppfylla fullmäktiges mål. Några målen kan rikta sig till en specifik verksamhet medan andra kan vara mer allmänt utformade och rikta sig till fler verksamheter.

Målområde 2 har fyra formulerade mål som genom att målen uppfylls förbättrar de kommunala kärn-verksamheterna. Av de fyra målen kan konstateras att två mål inte är uppnådda. För de övriga två finns inga indikatorer satta som kan mäta måluppfyllelsen. Däremot finns beskrivningar hur verksamheterna har uppfyllt de uppdrag som kommunfullmäktige fördelat kopplade till målet.

Målområde 3 har två mål som ska främja tillväxt och demografin i kommunen. Inget av målen har uppnådd måluppfyllelse.

Målområde 4 representerar specifika utvecklingsområden som fullmäktige tycker är av särskild vikt för kommunens framtida utveckling. De två mål som är kopplade till området kan inte förväntas uppnås.

Övergripande perspektiv

Tillgänglighet/allas lika värde/Folkhälsa

Att arbeta för ökad tillgänglighet, allas lika värde och god folkhälsa har länge varit och ska fortsätta vara centralt i det arbete som sker politiskt och i kommunens verksamheter. Dessa perspektiv genomsyrar det dagliga arbete som utförs. Vid om- och nybyggnation av kommunala byggnader tas hänsyn till tillgänglighetsaspekter för att säkerställa att så många som möjligt kan använda och ta del av våra lokaler. Som exempel kan nämnas att vid om/nybyggnation av Närlundaskolan har byggnaden anpassats med extra ljuddämpande utrustning, färgval och inredning som skapar en ”stillsam” inomhus miljö vilket är gynnsamt för alla men särskilt för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF-diagnoser. Alla texter som finns i det medarbetarprogram som alla medarbetare ska genomgå har fått inläst text för att öka tillgängligheten för de som har svårt att läsa. Även nya e-tjänster har utvecklats för att öka tillgängligheten och det finns nu fler vägar att kontakta kommunen.

Kommunens nya webbplats lanserades under föregående år och 2024 har kommunens intranät lanserats. Den gamla var nästan tio år gammal. Mycket har hänt sedan den gjordes, inte minst inom tillgänglighetsområdet. Den här gången har det perspektivet varit en av grunderna och kommunens webbplats ska leva upp till det som kallas för DOS-lagen, lagen om digital tillgänglighet till offentlig service.

Folkhälsa

Sydnärkes folkhälsoteam initierar, samordnar och leder arbete inom olika prioriterade områden tillsammans med kommunernas verksamheter.

Prioriterade områden under 2024 är:

Strategisk samverkan - Uppdraget handlar om strategiskt arbete på läns- och länsdelsnivå med utgångspunkterna i överenskommelsen. Uppdraget handlar även om att på en övergripande nivå koppla samman prioriterade områden och insatser för en stärkt samverkan.

Det finns många strategiska grupperingar som Sydnärkes folkhälsoteam är representerade i, bland annat chefsgrupper, samverkansgrupper och lokala styrgrupper och andra grupperingar.

Det tidiga livets villkor - Inom området *det tidiga livets villkor* arbetar Sydnärkes folkhälsoteam med föräldraskapsstöd, våld i nära relation, ungas delaktighet och inflytande samt brottsförebyggande och trygghetsskapande.

Psykisk hälsa och suicidprevention - Psykisk hälsa är ett paraplybegrepp och används som ett samlat namn för psykiskt välbefinnande, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd. Några insatser som genomförs inom området är Mental Health First Aid, Youth Aware of Mental Health, Seniorskraft, Dans för hälsa, Tidiga samordnade insatser och Sydnärkes suicidpreventionsnätverk.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Enligt gällande normering redovisas balanskravs- utredningen här bredvid. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar.

Årets balanskravsresultat per 31/8 är negativt och uppgår till -39 937 tkr. Ingen resultatutjämningsreserv finns.

Prognosen för balanskravsresultatet per 2024-12-31 är negativt och uppgår till -49,5 mkr. Resultatet innebär att kommunen inte uppfyllt kommunallagens krav på att intäkterna ska överstiga kostnaderna (balanskravet) för året 2024. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras inom de närmast följande tre åren.

Reglerna innebär att kommunen senast år 2027 måste uppvisa ett positivt balanskravsresultat och att fullmäktige måste besluta om en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

Avstämning Balanskravet, tkr	202408	202308
Årets resultat enligt resultaträkningen	-24 909	-16 280
Reducering av samtliga realisationsvinster	-6	-150
Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0	0
Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0	5 477
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Återföring av orealiserade vinster eller förluster	-118	0
Resultat efter balanskravsjusteringar	-25 033	-10 953
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	10 953
Balanskravsresultat	-25 033	0
Balanskravsresultat från tidigare år	-14 904	0
Balanskravsresultat att reglera	-39 937	0

1.7 Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

I augusti 2024 hade kommunen 955,8 årsarbetare anställda exkl. timavlönade. Det är en minskning med 20 årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Ökningen är marginell. Under juli månad arbetade timavlönade motsvarande 178 årsarbetare. Det är en ökning med 75 årsarbetare. Minskningen av antalet anställda årsarbetare och ökningen av timavlönade kan tyda på att många tjänster varit vakanta under sommaren och upprätthållits av timavlönade, förutom semestervikariaten. Mer- och övertidsuttaget har minskat. De anställda har totalt arbetat 9 025 (13 182) timmar mer- och övertid under perioden 1 januari – 31 juli, vilket motsvarar knappt 8 årsarbetare varje månad.

Könsfördelning – arbetstidsfördelning

Drygt 81 % av de anställda är kvinnor, ungefär som föregående år. Andelen med heltidstjänster 31 augusti har ökat från 84 % 2023 till 86 % i år. Lägst andel heltidstjänster återfinns inom förvaltningen kultur, evenemang och fritid, där 68 % av de anställda har en heltidsanställning. Totalt har 81,5 % av alla anställda kvinnor heltidsanställning vilket är detsamma som föregående år.

Förvaltningar	Heltid 100%	Deltid >75%	Deltid <75%
Kommunledningsförvaltningen	100	-	-
Teknikförvaltningen	85	13	2
Samhällsbyggnadsförvaltningen	100	-	-
Förvaltningen kultur, evenemang, fritid	68	14	18
Barn-och utbildningsförvaltningen	89	7	4
Socialförvaltningen	82	15	3
Totalt i kommunen	86	11	3

43 % av de anställda är äldre än 50 år. Det är något högre jämfört med föregående år och det är framförallt kvinnor som har högst andel i denna grupp. 45 % av kvinnorna är äldre än 50 år. Andelen män som är äldre än 50 år har ökat.

Åldersfördelning	Kvinnor	Män	Totalt
<29	11	25	13
30-49	44	40	44
>50	45	35	43

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat jämfört med samma period föregående år (1/1 – 31/7). I början av året påverkade en sen säsongsinfluensa sjukfrånvaron kraftigt, men även under april och maj var sjukfrånvaron högre än föregående år. Sjukfrånvaron har dock minskat bland anställda äldre än 50 år, en förklaring kan vara att några har erhållit permanent sjukersättning.

Sjukfrånvaro i % av arbetstid	2024-07	2023-07
Samtliga anställda	8,62	8,32
-varav långtidssjuka (from 60 dagar)	35,35	32,45
Korttidssjukfrånvaro	5,62	4,42
Långtidssjukfrånvaro	3,0	3,9
Kvinnor	9,28	8,94
Män	6,28	6,20
Anställda < 30 år	7,03	6,99
Anställda 30-49 år	8,98	7,79
Anställda > 50 år	8,83	9,37

Personal- och kompetensförsörjning

Precis som i landets övriga kommuner måste Askersunds kommun jobba strategiskt med personal- och kompetensförsörjning då en generationsväxling bland de anställda pågår samtidigt som verksamhetsvolymerna ökar och arbetskraftsbristen är påtaglig.

Rekryteringen har minskat jämfört med 2023. Under första delen av året utannonserades sammanlagt 142 tjänster exkl säsong/semestervikariat (2023: 212). Antalet ansökningar har emellertid varit fler än föregående år.

Om man undantar semestervikariaten så står socialförvaltningen för de flesta utannonserade tjänsterna, 82 st, följd av barn- och utbildningsförvaltningen som har utannonserat 41 st lediga tjänster. Många tjänster måste utannonseras flera gånger p.g.a. brist på kompetens hos de som söker.

Bristen på legitimerade lärare, förskollärare, fritidspedagoger samt utbildade undersköterskor medför att utbildad personal anställs för begränsad tid. Den 31 augusti var andelen anställda med tidsbegränsade anställningar 11 % (13 %). Barn- och utbildningsförvaltningen hade högst andel tidsbegränsat anställda, 18 % (20 %) vilket i huvudsak beror på legitimations- och behörighetskraven.

Personalomsättningen är lägre än föregående år. 48 personer (77) har sagt upp sig på egen begäran och 18 (13) har gått i pension. En fortsatt ökad rörlighet märks i bristyrken som olika slags lärare och undersköterskor. Under året kan också skönjas en ökad rörlighet bland administratörer och handläggare.

Personalstrategiska frågor

HR-avdelningen arbetade med begränsad bemanning under årets första fem månader beroende på att HR-chef var tillförordnad kommundirektör och även fick ansvar för administrativa avdelningen när administrativ chef gick i pension.

Fokus för HR-avdelningen under första halvåret har varit att fortsätta arbetet tillsammans med kommunens chefer för att minska sjukfrånvaron samt att arbeta med att fylla det nya intranätet med innehåll till stöd för kommunens medarbetare och chefer.

Arbetet med att marknadsföra kommun som arbetsgivare har förts på olika nivåer och ur olika perspektiv. Det finns behov av en gemensam strategi och ett gemensamt angreppssätt för frågan. En viktig aspekt i en gemensam strategi är att ta vara på medarbetarnas kraft i marknadsföringen. En nöjd medarbetare är den bästa ambassadören för kommunens arbetsgivarvarumärke.

Första halvåret har varit relativt stabilt bland kommunens chefer, jämfört med tidigare år. Även om den externa personalomsättningen minskat i kommunen så har den interna rörligheten ökat. Det är positivt då det signalerar att nya möjligheter och utveckling för medarbetare finns inom kommunen.

Löneöversyn 2024 utmanade kommunen som helhet med en budget som inte täckte löneökningkostnaden. Vårdförbundet gick ut i konflikt för att få igenom sina krav, främst på arbetstidsförkortning. Askersunds kommun var emellertid inte drabbat

av konflikten. Lokala överläggningar med Vårdförbundet inleddes i slutet av augusti, då det centrala avtalet kom till stånd först efter medling under semesterperioden.

Sjukfrånvaron är en stor utmaning. Sjukfrånvaron har ökat under de första månaderna av 2024 jämfört med motsvarande period 2023. Även om korttidssjukfrånvaron fortfarande är oacceptabel hög så är det främst långtidssjukfrånvaron som ökat. En medarbetare på HR-avdelningen arbetar med den höga sjukfrånvaron genom att stötta cheferna i olika slags rehabiliteringsärenden, främst inriktat på långtidssjukfrånvaron.

Det pågående arbetet med digitalisering av fler processer har fortsatt inom HR-avdelningen. Under våren har HR-avdelningen, tillsammans med övriga HR-avdelningar inom Sydnärkes lönenämnds medlemskommuner, deltagit i införandeprojektet kring digital anställningsguide som är en integrerad del av vårt HR- och lönesystem. Det tas i bruk i slutet av september 2024. Likaså tas ett nytt system för från- och närvaroanmälan i bruk. Systemet är integrerat med redan befintliga IT-stöd. HR-avdelningen har också tillsammans med vård- och omsorg börjat titta på kompetensmodeller knutet till ett befintligt IT-stöd.

HR-avdelning har hittills i år på grund av begränsad bemanning endast haft möjlighet att utföra en gemensam utbildningsinsats, nämligen en arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud.

I början av året lades Bemanningseenheten inom kommunledningsförvaltningen ner och uppgiften har förts tillbaka ut på förvaltningarna, som har löst det på olika sätt.

1.8 Förväntad utveckling

En generell utveckling är att efterfrågan på kommunal-service ökar i framtiden främst beroende på de demografiska förändringarna, det vill säga framförallt fler äldre. Den ekonomiska högkonjunkturen som vi har gynnats av under en tid har mattats av och övergått i en lågkonjunktur. Det innebär att en stigande efterfrågan på kommunal service ska hanteras inom en snävare ekonomisk ram. De ekonomiska effekterna av kriget i Ukraina är svåra att överskåda men med all sannolikhet kommer de att spå på den ekonomiska avmattningen. Det är även svårt att förutse eventuella kompensationer från staten till landets kommuner. Utöver ovanstående har Askersunds kommun stora investeringsbehov inom VA-verksamheten samt inom lokaler för skola och förskola. Med kännedom kring dessa faktorer har kommunfullmäktige ändå kunnat ta en budget för perioden 2024–2027 som inte ställer ytterligare krav på effektiviseringar hos alla nämnder. Budgeten kan dock komma att behöva revideras om den ekonomiska avmattningen fortsätter.

För att säkerställa kommunens långsiktiga utveckling och möta de nya krav och förutsättningar som präglar både den interna och externa miljön kommer focus att ligga på tre centrala insatser.

- En ny målsättnings- och budgeteringsmodell.
- En nulägesanalys inom samtliga förvaltningar.
- Förbättringsinitiativ för stödprocesser.

2. Finansiella rapporter

Resultaträkning, tkr	Not	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	3	143 030	140 831	188 725		
Verksamhetens kostnader	4	-647 202	-636 568	-919 635		
Avskrivningar	5	-50 089	-42 038	-61 337		
Verksamhetens nettokostnader		-554 261	-537 775	-792 247	-833 267	-41 020
Skatteintäkter	6	423 465	416 060	640 485	636 162	-4 323
Generella statsbidrag och utjämning	7	131 005	121 570	168 876	195 761	26 885
Verksamhetens resultat		209	-145	17 114	-1 344	-18 458
Finansiella intäkter	8	4 114	3 867	5 552	5 813	261
Finansiella kostnader	9	-29 232	-20 002	-18 758	-38 939	-20 181
Resultat efter finansiella poster		-24 909	-16 280	3 908	-34 470	-38 378
Resultat	10	-24 909	-16 280	3 908	-34 470	-38 378

Balansräkning, tkr		Not	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Utfall 2023-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriell anläggningstillgång	11	3 158	1 486	3 770	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	1 469 120	1 368 398	1 507 344	
Maskiner och inventarier	13	47 895	45 725	52 531	
Övriga anläggningstillgångar	14	120 107	115 019	49 623	
Finansiella anläggningstillgångar	15	180 698	179 382	179 452	
Summa anläggningstillgångar		1 820 978	1 710 010	1 792 720	
Omsättningstillgångar					
Förråd	16	314	189	164	
Exploateringsstillgångar	17	12 165	13 265	13 265	
Kortfristiga fordringar	18	136 144	134 756	138 051	
Kassa och bank	19	16 117	62 808	9 273	
Summa omsättningstillgångar		164 740	211 019	160 753	
SUMMA TILLGÅNGAR		1 985 718	1 921 029	1 953 473	
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	20	-24 909	-16 280	-24 345	
Varav resultatutjämningsreserv		0	12 495	0	
Varav övrigt eget kapital		404 549	417 304	428 894	
Summa eget kapital		379 640	413 519	404 549	
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	107 560	85 430	86 086	
Övriga avsättningar	22	7	7	7	
Summa avsättningar		107 567	85 437	86 093	
Skulder					
Långfristiga skulder	23	1 332 751	1 238 632	1 276 349	
Kortfristiga skulder	24	165 760	183 441	186 482	
Summa skulder		1 498 511	1 422 073	1 462 831	
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 985 718	1 921 029	1 953 473	
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensåtaganden	25	847 421	850 741	849 000	
Övriga åtaganden	26	3 461	6 473	5 263	
Pensionsåtaganden	27	196 884	195 034	190 246	
Summa panter och ansvarsförbindelser		1 047 766	1 052 248	1 044 509	

3. Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen om inte annat anges nedan.

Kommunkoncern och sammanställd redovisning

Askersunds kommunkoncern omfattar förutom kommunen även aktiebolag där kommunen har ett väsentligt inflytande, minst 20 %. I kommunkoncernen ingår för 2024:

- Askersunds Rådhus AB, 100 % (100 %)
- Askersunds bostäder AB, 100 % (100 %)
- Askersunds Industrifastigheter AB, 100 % (100 %)
- Sydnärkes Utbildningsförbund, 33,53 % (34,71 %)
- Sydnärkes Kommunalförbund, 27,99 % (27,99 %)

Ingen sammanställd redovisning beträffande kommunkoncernen har upprättats i denna rapport. Däremot redovisas delårsresultat för respektive enhet.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Kommunen anser att värdet på en investering ska motsvara minst ett halvt basbelopp och ha en livslängd om minst tre år. Anläggningstillgångar ska värderas efter anskaffningstidpunkten enligt Redovisningsrådets R4. Kommunen har sammanställt sina anläggningstillgångar efter denna rekommendation. Sammanställningen har arkiverats i huvudboken och tillsammans med anläggningsregistret.

Avskrivningarna beräknas på tillgångarnas ursprungliga nettoanskaffningsvärde enligt rak nominell metod. En individuell bedömning av nyttjandeperioden görs för varje anläggning.

Genomsnittlig nyttjandeperiod:

- immateriella: 5 år
- verksamhetsfastigheter: 10-33 år
- fastigheter för affärsverksamhet: 25-50 år
- publika fastigheter: 33 år
- maskiner: 5-10 år
- inventarier: 5-10 år
- allmän markreserv: ingen avskrivning
- pågående ny-, till- och ombyggnad: ingen avskrivning
- konst: ingen avskrivning

Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat.

Genomsnittlig nyttjandeperiod:

- komponenter fastighet: 12-80 år.
- komponenter asfalt:
bärlager ingen avskrivning
slitlager 15-20 år

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsstapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmark.

Finansiell leasing

Finansiella avtal för leasing avseende lös och fast egendom redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen avseende leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Detta gäller från detta delårsboks slut, vilket innebär att jämförelsetalen för 2023 är omräknade.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för operationell leasing.

Skulder och avsättningar

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen. Den pensionsskuld som uppkommit efter 1998-01-01 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Beräkningarna har utförts av KPA enligt RIPS i enlighet med RKR R10. Den årliga förändringen av pensionsskulden redovisas bland verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den finansiella delen av pensionsskuldökningen redovisas som en finansiell kostnad.

Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Årsarvoderade förtroendevalda får pension enligt OPF- KL. De förtroendevaldas pensionsskuld ingår i kommunens redovisning. Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras på 50 år.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 47,18 % som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader. Löner redovisas enligt kontantmetoden, förutom retroaktiva löner enligt nya löneavtal. Förändringen av semesterlöneskulden bokas inte upp per den 31/8 utan justeras vid årsboks slut i december.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 2,5 % för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Interna kostnader för hyror för lokaler, vaktmästeri och kost debiteras respektive verksamhet med självkostnadspris.

Gemensam central administration som ekonomi, HR och upphandling debiteras inte ut på de olika verksamheterna.

Kommuninvest

Askersunds kommun ingick i september 2011 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2024-08-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Askersunds kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 624 188 mkr och totala tillgångar till 630 305 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 825 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 856 mkr.

*Insatskapitalet i Kommuninvest ek förening avser inbetalt andelskapital. Askersunds kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2024-06-30 till 13 343 tkr.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i not till resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och av större belopp. Som jämförelsestörande betraktas bl. a realisationsvinster samt nedskrivning av anläggningstillgångar. Även större statsbidrag betraktas som jämförelsestörande poster och redovisas i not.

Skatter

Den preliminära slutavräkningen för år 2024 följer prognosen i SKRs cirkulär 24:38.

Not 3 Verksamhetens intäkter	2024-08-31	2023-08-31
Försäljningsmedel	3 738	3 434
Taxor och avgifter	55 039	50 887
Hyror och arrenden	38 772	31 237
Bidrag (<i>se separat sammanställning</i>)	43 883	48 806
Försäljning verksamhet/konsulttjänster	1 323	2 789
Exploateringsintäkter	0	0
Realisationsvinster	0	150
Övriga intäkter	275	3 528
Summa	143 030	140 831

Not 4 Verksamhetens kostnader	2024-08-31	2023-08-31
Löner och sociala avgifter	-374 704	-364 650
Pensionskostnader	-42 428	-43 427
Inköp anläggnings- o underhållsmaterial	-1 439	-1 770
Värdeförändring omsättningstillgångar	0	0
Bränsle, energi, vatten	-5 035	-4 598
Köp av huvudverksamhet	-95 464	-90 719
Lokal- och markhyror	-53 285	-43 819
Övriga tjänster	-3 217	-8 600
Lämnade bidrag	-8 537	-9 932
Realisationsförluster och utrangeringar	0	-5 478
Övriga kostnader	-63 093	-63 575
Summa	-647 202	-636 568

Not 5 Avskrivningar/nedskrivningar	2024-08-31	2023-08-31
Avskrivning immateriella anl tillgångar	-612	-233
Avskrivning byggnader och mark	-32 431	-27 551
Avskrivning maskiner och inventarier	-6 960	-6 300
Avskrivning finansiell leasing fastighet	-10 086	-7 954
Summa	-50 089	-42 038

Not 6 Skatteintäkter	2024-08-31	2023-08-31
Kommunalskatt	422 788	408 978
Slutavräkning föregående år	-1 941	2 444
Preliminär slutavräkning innevarande år	2 027	4 151
Mellankommunal kostnadsutjämning	591	487
Summa	423 465	416 060

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2024-08-31	2023-08-31
Inkomstutjämningsbidrag	85 006	81 006
Kommunal fastighetsavgift	28 031	25 638
Bidrag från LSS-utjämning	0	0
Avgift LSS-utjämning	-170	-2 575
Regleringsavgift/bidrag	23 377	17 889
Kostnadsutjämningsavgift	-10 604	-11 771
Generella bidrag från staten	5 365	11 383
Summa	131 005	121 570

Not 8 Finansiella intäkter	2024-08-31	2023-08-31
Utdelningar på aktier och andelar	474	0
Ränteintäkter	105	90
Övriga finansiella intäkter	3 528	3 776
Reavinst på finansiella tillgångar	6	0
Summa	4 114	3 867

Not 9 Finansiella kostnader	2024-08-31	2023-08-31
Räntekostnader	-19 980	-12 586
Ränta på pensionsavsättningar	-6 856	-5 254
Ränta på finansiell leasing fastighet	-2 318	-1 829
Övriga finansiella kostnader	-196	-333
Realisationsförlust på finansiella tillgångar	0	0
Nedskrivning finans. Anläggningstillgångar	118	0
Summa	-29 232	-20 002

Not 10 Årets resultat	2024-08-31	2023-08-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	-24 909	-16 280
Reducering av samtliga realisationsvinster	-6	-150
Reducering av samtliga realisationsförluster	-118	5 477
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-25 033	-10 953
Balanskravsresultat från tidigare år	-14 904	0
Användning av medel från RUR	0	10 953
Summa	-39 937	0
Balanskravsresultat att reglera	-39 937	0

Not 11 Immateriella anl. tillgångar	2024-08-31	2023-08-31
Ingående anskaffningsvärde	4 224	1 749
Inköp	0	0
Utgående anskaffningsvärde	4 224	1 749
Ingående ack avskrivningar	-454	-30
Årets avskrivningar	-612	-233
Utgående avskrivningar	-1 066	-263
Utgående redovisat värde	3 158	1 486

Not 12 Mark, byggnader och tekn. anläggning	2024-08-31	2023-08-31
Ingående anskaffningsvärde	2 020 887	1 754 023
Inköp	4 293	77 941
Omklassificering från pågående	0	38 807
Försäljningar/utrangeringar	0	-8 726
Utgående anskaffningsvärde	2 025 180	1 862 045
Ingående ack avskrivningar	-512 856	-460 787
Försäljningar/utrangeringar	0	5 162
Årets avskrivningar	-42 516	-37 334
Utgående avskrivningar	-555 372	-492 959
Ingående justering	-688	-688
Utgående redovisat värde	1 469 120	1 368 398

Not 13 Maskiner och inventarier	2024-08-31	2023-08-31
Ingående anskaffningsvärde	135 145	132 995
Inköp	2 324	3 692
Försäljningar/utrangeringar	0	-11 623
Utgående anskaffningsvärde	137 469	125 064
Ingående avskrivningar	-82 614	-84 276
Försäljningar/utrangeringar	0	11 236
Årets avskrivningar	-6 960	-6 299
Utgående ack avskrivningar	-89 574	-79 339
Redovisat värde vid periodens slut	47 895	45 725

Not 14 Övriga anläggningstillgångar	2024-08-31	2023-08-31
Redovisat värde vid årets början	49 623	61 091
Nyanskaffningar	70 484	92 762
Aktiveringar/utrangeringar/justeringar	0	-38 834
Redovisat värde vid periodens slut	120 107	115 019

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar	2024-08-31	2023-08-31
<i>Aktier och andelar:</i>		
Askersund Rådhus AB	148 150	148 150
Kommuninvest ekonomisk förening	8 008	6 896
SKR Företag AB	43	43
Övrigt	13	13
<i>Placeringar</i>		
Obligationer	24 244	24 025
Långfristiga fordringar	240	255
- varav föräldrakooperativet Dagslåndan	240	255
Nästa års amorteringar Dagslåndan	0	0
Uppskjutna skattefordringar	0	0
Summa:	180 698	179 382

Not 16 Förråd	2024-08-31	2023-08-31
Olja	0	14
Va-lager	314	175
Summa:	314	189

Not 17 Exploateringstillgångar	2024-08-31	2023-08-31
Exploateringstillgångar, vilka är färdiga att avyttra	8 193	9 843
Tomträttsmark	3 972	3 422
Summa:	12 165	13 265

Not 18 Fordringar, kortfristiga	2024-08-31	2023-08-31
Kundfordringar	18 510	12 449
Statsbidragsfordringar	14 796	15 091
Skattefordringar	57 127	62 871
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	40 326	39 997
Fordringar koncernföretag	5 156	4 262
Övriga kortfristiga fordringar	229	86
Summa	136 144	134 756

Not 19 Kassa och bank	2024-08-31	2023-08-31
Kassa	4	4
Plusgiro	110	107
Koncernkonton	9 216	25 370
Bank	6 787	37 327
Summa	16 117	62 808

Not 20 Eget kapital	2024-08-31	2023-08-31
Ingående eget kapital	412 845	424 695
Justering finansiell leasing fastighet	-8 296	-7 390
Resultatutjämningsreserv	0	12 495
Minskning resultatutjämningsreserv	0	0
Årets resultat	-24 909	-16 280
Summa:	379 640	413 519

Not 21 Avsättningar till pension	2024-08-31	2023-08-31
Ingående avsättning	86 086	69 103
Pensionsutbetalningar	-1 860	-1 656
Nyintjänad pension	12 642	9 727
Ränte- och basbeloppsuppräknings	6 856	5 175
Förändring av löneskatt	4 193	3 310
Övrigt	-357	-229
Utgående avsättning	107 560	85 430
<i>Aktualiseringsgrad</i>	96%	96%

Not 22 Övriga avsättningar	2024-08-31	2023-08-31
Redovisat värde vid årets början	7	7
Nya avsättningar	0	0
Ianspråktagna avsättningar	0	0
Outnyttjade belopp som återförts	0	0
Omklassificering	0	0
Utgående avsättning	7	7
Varav		
avsättning till sociala fonder	7	7
Övriga avsättningar	0	0

Not 23 Långfristiga skulder	2024-08-31	2023-08-31
Tillgångsslag:		
Lån i banker och kreditinstitut	896 000	806 000
Långfristig leasingkuld	393 707	390 512
Investeringsbidrag	9 354	9 829
Anslutningsavgifter	31 190	29 791
Övriga långfristiga skulder	2 500	2 500
Summa:	1 332 751	1 238 632
Räntebindningstid och ränta på låneskulden		
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	1,65	1,57
Genomsnittlig ränta	3,34%	2,77%

Låneskuldens förfallostruktur (mkr)	2025	2026	2027	2028	2029 & senare
Kommuninvest	372	30	220	134	140

Not 24 Kortfristiga skulder	2024-08-31	2023-08-31
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0	0
Koncernkonton	9 216	25 370
Leverantörsskulder	29 001	35 373
Semesterlöneskuld (inkl. övertid och ferielön)	32 056	30 566
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	20 226	23 824
Mervärdesskatt och punktskatter	1 967	1 653
Pensioner, individuella delen, inkl. löneskatt	38 897	37 513
Förutbetalda skatteintäkter	0	0
Periodiserade räntor	4 027	2 618
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29 793	25 919
Övriga kortfristiga skulder	577	605
Summa:	165 760	183 441

Not 25 Borgens- och ansvarsförbindelser	2024-08-31	2023-08-31
<i>Kommunägda företag</i>		
Askersunds bostäder AB	563 007	563 007
Askersunds Industrifastigheter AB	176 050	176 050
Askersunds Rådhus AB	20 000	20 000
Sydnärkes kommunalförbund	25 000	25 000
Sydnärkes utbildningsförbund	63 364	62 184
Summa kommunägda företag	847 421	846 241
BRA Fastigheter AB	0	4 500
S:a totala borgensåtaganden	847 421	850 741

Not 26 Övriga åtaganden	2024-08-31	2023-08-31
Leasing lös egendom		
Operationell leasing		
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	2 707	3 457
Senare än 1 år men inom 5 år	445	2 554
Senare än 5 år	0	0
Summa:	3 152	6 011
Leasing lös egendom		
Finansiell leasing		
Totala minimileaseavgifter	313	470
Framtida finansiella kostnader	-4	-8
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	309	462
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	102	153
Senare än 1 år men inom 5 år	207	309
Senare än 5 år	0	0
Summa	309	462

Not 27 Pensionsåtaganden	2024-08-31	2023-08-31
Ingående ansvarsförbindelse	190 246	189 521
Aktualiseringar	0	0
Ränteuppräknig	692	687
Basbeloppsuppräknig	10 629	11 200
Övrig post	2 486	25
Årets utbetalningar	-8 465	-7 476
Bromsen	0	0
Löneskatt	1 296	1 077
Utgående ansvarsförbindelse	196 884	195 034
<i>Aktualiseringsgrad</i>	96%	96%
<i>Andel av personakterna som för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.</i>		

4. Driftredovisning

	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-114 170	-115 935	-169 744	-174 861	-5 117
Kultur- och tekniknämnden	-44 527	-38 476	-67 834	-67 237	597
Sydnärkes miljö- och byggnämnd (Asd del)	-5 118	-5 692	-6 998	-7 488	-490
Barn- och utbildningsnämnden	-174 029	-161 185	-263 078	-262 678	400
Socialnämnden	-222 107	-212 395	-318 377	-335 977	-17 600
Summa nämnder	-559 950	-533 683	-826 031	-848 241	-22 210
Finansförvaltningen	535 042	517 402	829 940	813 772	-16 168
Resultat	-24 908	-16 281	3 909	-34 469	-38 378

Kommentarer till driftredovisningen

Socialnämnden räknar med ett underskott på -17 600 tkr. Totalt utgör det 5,5 % av socialnämndens tilldelade nettobudget. Äldreomsorgen har en negativ budgetavvikelse på -5 420 tkr där främst vård- och omsorgsboende beräknas få ett stort underskott. Verksamheten inom LSS, lagen om särskilt stöd och service för vissa funktionshindrade, redovisar ett underskott på -4 610 tkr i sin prognos. Det är framför allt boendena som räknar med underskott. Individ- och familjeomsorgen räknar med ett underskott med ca -7 250 tkr. Det är framför allt högre kostnader för ekonomiskt bistånd men även placeringar på HVB-hem samt familjehemsvård som redovisar underskott.

Barn- och utbildningsnämnden räknar med ett resultat 2024 som ligger 400 tkr bättre än budget. Förskola och anpassad skola räknar med att göra underskott på -600 tkr respektive -1 000 tkr medan elevhälsan, fritidshem och förskoleklass räknar med överskott vid årets slut.

Tekniska verksamheterna inom kultur- och tekniknämnden inklusive verksamheterna för park och fritid beräknar en negativ budgetavvikelse i sin helårsprognos på -315 tkr. Största underskottet beräknas på livsmedelsinköp men även vintervårdshållningen räknar med betydande underskott.

Kultur-, evenemangs- och fritidsverksamheterna inom kultur- och tekniknämnden räknar med ett överskott på 912 tkr. Det är framför allt ett antal planerade vakanser inom både kultur- och fritidsverksamheterna som ger överskottet. På evenemangssidan räknas med lägre intäkter än planerat.

Kommunstyrelsen bedöms få ett underskott på -5 117 tkr. Den största enskilda budgetavvikelsen är för gymnasieskola. På grund av stora prognosticerade underskott hos Sydnärkes utbildningsförbund så kommer medlemskommunerna vid årsskiftet behöva återställa kommunalförbundets egna kapital. Askersunds kommuns andel av återställandet beräknas hamna på 6 000 tkr. Även kostnaderna för IT och personalkaffe prognosticeras med underskott. Planerade vakanshållningar av ett antal tjänster bidrar till att stärka resultatet för förvaltningen.

Sydnärkes miljö- och byggnämnd räknar med ett underskott på -1 100 tkr vid årets slut varav Askersunds kommuns andel uppgår till -490 tkr. Underskottet har sin grund i att nämnden beräknas få svårigheter att rymma årets ökning för löner och pensionskostnader inom tilldelad budgetram.

Finansförvaltningen redovisar ett underskott på -16 168 tkr. De finansiella kostnaderna beräknas överstiga budget med -20 181 främst beroende på att nedgången på det höga ränteläget går långsammare än planerat. Pensionskostnaderna beräknas överstiga budget med -9 478 tkr främst beroende på inflationen. Även kostnader för lönerevisionen 2024 och finansiell leasing bidrar till underskottet. De kraftiga underskotten på finansförvaltningen täcks till betydande delar upp av ett förväntat bättre utfall på skatteintäkter och statsbidrag som gemensamt beräknas ge ett överskott på 15 261 tkr.

Prognossäkerhet

Verksamheterna lämnar fem gånger per år en budgetuppföljning med en prognos om resultatet vid årets slut. I den kvartalsrapport som lämnades per den 31 mars 2024 pekade prognosen på ett resultat om -17,3 mkr. Därefter har framförallt de beräknade kostnaderna för räntor och pensioner försämrats.

5. Investeringsredovisning

	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-63 684	-101 453	-83 805	-81 621	2 184
Kultur- och tekniknämnden	-12 070	-33 426	-55 664	-41 754	13 910
- varav VA	-10 255	-10 408	-33 178	-30 520	2 658
Sydnärkes miljö- och byggnämnden	-48	-1 278	-300	-300	0
Barn- och utbildningsnämnden	-264	-3 238	-4 970	-2 975	1 995
Socialnämnden	-1 034	-297	-2 300	-1 912	388
Summa	-77 100	-139 692	-147 039	-128 562	18 477

Kommentarer till investeringsredovisningen

De totala investeringarna beräknas understiga budget med 18,5 mkr. Jämfört med föregående år innebär det en aktiveringsgrad på 87 % mot 67 % 2023. Det finns fortfarande en diskrepans mellan budgeterad investeringsvolym och utförda investeringar. Det är svårt att i budgeten fördela stora projekt som sträcker sig över flera år.

Kommunens totala investeringar motsvarar 2 gånger årets kostnader för avskrivningar. Avgiftskollektivets investeringar uppgår till 24 % av de totala investeringarna.

Kommunstyrelsens investeringsbudget beräknas inte lämna någon avvikelse mot investeringsbudgeten. Däremot bedöms ca 8 mkr för den nya förskolan i Askersund begäras överflyttade till 2025 års investeringsbudget.

Kultur- och tekniknämnden beräknas få ett överskott på 14,0 mkr vid årets slut. Huvuddelen av överskottet kan tillskrivas förseningar av utvecklingsprojekt såsom badplats Åmmeberg, Bryggör Alsundet investeringar kopplade till exploateringsprojekt. Dessa överskott kommer att begäras överflyttade till 2025 års investeringsbudget. Avgiftskollektivets investeringsbudget beräknas redovisa ett överskott på 2,7 mkr vid årets slut. Ca 2 mkr avseende investeringar i vatten- och avloppsreningsverk kommer troligtvis att begäras överflyttade till 2025.

Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid räknar med ett överskott mot investeringsbudgeten på 200 tkr. Det beror i huvudsak på förseningar kring arbetet med Ungas fritid.

Barn- och utbildningsnämndens investeringar prognostiseras landa 2,0 mkr under budget vid årsskiftet och avser inventarier till Närlunda skola. Saldot kan lämnas tillbaka till kommunfullmäktige.

Inom **socialnämnden** bedöms investeringsprojektet följa planerad budget för 2024 såväl som på 388 tkr. Saldot kommer ifrån att behovet av inköp av inventarier varit lägre än planerat.

Sydnärkes miljö- och byggnämnds investeringsprojekt beräknas landa inom beslutat anslag.

6. Nämnder

6.1 Kommunstyrelsen

Översikt av verksamhetens utveckling

Verksamheten har utgått från den budget och verksamhetsplan som kommunstyrelsen fattade beslut om vid sitt sammanträde 5 december 2023 och uppföljningen följer planen.

Näringslivsfrågor

Näringslivsarbetet utgår från vårt näringslivsprogram där våra utpekade fokusområden är företagsklimat, dialog och kommunikation samt kompetensförsörjning. Nedan följer en sammanfattning av tre viktigaste aktiviteterna och framstegen hittills:

Vår strategi med regelbundna företagsbesök och kontakter har löpt enligt plan. Detta har möjliggjort en djupare förståelse för företagets behov och utmaningar samt har bidragit till att stärka våra relationer med näringslivet.

En ny omgång av entreprenörskapsprogrammet Zinkgruvan Mining re:think har startat under våren. Programmet är avsett att stödja och främja entreprenörskap i vår region och har varit en viktig del av vår satsning på företagsutveckling tillsammans med Zinkgruvan Mining och näringslivet.

Turistverksamhet

I verksamheten har det under året skett stor förändring då en av två heltidstjänster hållits vakant utifrån den ekonomiska situation som kommunen befunnit sig i. Detta har bidragit till att stora omprioriteringar i verksamheten skett där den service vi erbjuder till våra besökare har minskat markant. Bland annat har det under våren och sommaren varit begränsade öppettider för såväl vår bemannade turistinformation i hamnen som kontaktmöjligheter till Visit Askersund via telefon och mail. Det har även inneburit att service och stöd till våra turistaktörer skett i begränsad omfattning.

Samhällsplanering

Arbetet med ny översiktsplan fortskrider utifrån fastställd tidplan. Samråd planeras att genomföras 2024-10-15 till och med 2024-12-20. Sedan fortsätter processen fram till lagakraftvunnen plan, i mitten av 2026. Under våren fastställde kommunfullmäktige kommunens första planeringsstrategi, vilket är ett nytt instrument inom översiktsplaneringsprocessen. Strategin ligger till grund för den fortsatta planeringsprocessen och innebär att nuvarande översiktsplan gäller fram till dess att den nya vinner laga kraft.

Händelser av väsentlig betydelse

- Den nya idrottshallen på Närlunda färdigställdes och togs i bruk innan sommaren. Ett sponsoravtal har tecknats med en lokal byggfirma om namnrättigheten på idrottshallen.
- Nytt intranät har lanserats.
- En ny kommundirektör tillträdde den 13 maj.
- Från årsskiftet flyttas bemanningsenheten från kommunledningsförvaltningen till socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och tekniska förvaltningen.

Ekonomi

Prognosen för helåret 2024 visar att kommunstyrelsen bedöms få ett underskott på -5,1 mkr. Kommunstyrelsens ordinarie verksamhet räknar med överskott på 0,9 mkr. Däremot medför återställande av det egna kapitalet för utbildningsförbundet en oplanerad kostnad på 6 mkr.

Investeringsbudgeten på 84 mkr för 2024 beräknas att nära på förbrukas i sin helhet under året. Av enskilda projekt beräknas nya förskolan i Askersund behöva flytta över investeringsbudget till 2025 då projektet färdigställs.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	61 905	50 089	46 287
Kostnader	-236 766	-223 379	-218 649
varav personalkostnader	-41 493	-42 792	-44 121
varav kapitalkostnader	-55 068	-30 589	-31 638
Nettokostnader	-174 861	-173 290	-172 362
Budgetram	-169 744	-167 272	-169 733
Budgetavvikelse	-5 117	-6 018	-2 629

Väsentliga personalförhållanden

Den totala sjukfrånvaron inom kommunledningsförvaltningen minskar betydligt de första sju månaderna 2024 i jämförelse med samma period 2023 (4,43 procent 2023 mot 5,89 procent 2023). Sjukfrånvaron inom förvaltningen avser endast kortare sjukskrivningar. Det finns ingen sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar.

Generellt inom kommunstyrelsens olika verksamheter är det över lag en stabil personalsituation och därmed en låg personalomsättning men under de 8 första månaderna 2024 har det skett en del förändringar. En anställning som kommundirektör har avslutats, två anställningar upphört med pension och en tjänst som turiststrateg har avslutats på egen begäran. Med anledning av uppkomna vakanser så kommer under hösten en översyn göras av förvaltningens organisation.

Förväntad utveckling

Framöver kommer fokus att ligga på tre centrala insatser för att säkerställa kommunens långsiktiga utveckling och möta de nya krav och förutsättningar som präglar både den interna och externa miljön.

Insatserna, som är en del av ett övergripande strategiarbete, omfattar en ny målsättnings- och budgeteringsmodell, en nulägesanalys inom samtliga förvaltningar, samt förbättringsinitiativ för stödprocesser.

6.2 Kultur- och tekniknämnden

Teknisk verksamhet

Översikt av verksamhetens utveckling

Vintersäsongen 2023–2024 var ansträngd både ekonomiskt och personalmässigt på grund av ogynnsam väderlek som genererade många åtgärdsstillfällen. Inför säsongen 2024–2025 förändrar vi beredskapen genom att införa gemensam beredskap VA och gata. Genom det utökar vi beredskapsstyrkan med en grupp vilket ger positiva effekter både på arbetsmiljö och ekonomi. Utöver det arbete som vår personal utför anlitas även externa resurser för att klara vinterväghållning framför allt i orter utanför Askersund. På grund av nytt avtal som tecknades sent 2023 med högre pris än tidigare avtal och många åtgärdsstillfällen har kostnader för entreprenörer varit höga. Inför säsongen 2024–2025 görs en ny upphandling gällande vintertjänster där vi ser en möjlighet att få in anbud från flera aktörer och då till mera attraktiva priser.

Under våren har arbete med att revidera regler för bidrag till enskilda vägar pågått. Förslag till reviderade regler skickades på remiss innan sommaren. Målbilden är att Kommunfullmäktige ska anta nya regler inför 2025.

Förvaltningen upplever fortsatt en generellt ökad prisbild gällande inköp avseende såväl varor som tjänster. Viss stabilisering och förbättring kan ses gällande drivmedel och även kostnad för asfalt som följer oljeprisets nedgång. Livsmedelspriser fortsätter att öka men prisökningen har stabiliserats, avvikelse på helårsnivå ser ut att bli negativ men satt i sammanhang till budgetens omfattning relativt liten.

Händelser av väsentlig betydelse

Enligt beslut i Socialnämnden har matlådorna till våra äldre avvecklats. Produktion har minskat från ca 80 matlådor per dag till att det idag är det endast 12 gäster som har möjlighet att beställa matlådor. Samtliga har specialkost.

Beslutet att städa kontor mer sällan är genomfört, städning sker nu hälften så ofta som tidigare. Arbetssättet infördes augusti 2024 och effekter av minskad städfrekvens ska utvärderas våren 2025.

Förskolan på Lunnagården har stängt och måltid och städpersonal har flyttat till nyrenoverade Hammar skola.

Exploateringsområde Gustavslund är i stort sett slutfört, slutbesiktning kommer att ske början av oktober 2024. Försäljning av tomter pågår (KLF).

Ekonomi

Helårsprognosen för förvaltningen visar på ett resultat om -315 tkr i jämförelse med budget. Det prognosticerade underskottet beror till stor del på,

- Ökade livsmedelspriser.
- Kostsam vinterväghållning till följd av flera separata snöfall/halkbekämpning som krävde relativt omfattande insatser, kostnaden för beredskap högre än beräknat.

Av förvaltningens investeringsbudget på 22,0 mkr beräknas ca 11 mkr återstå vid årets slut. På grund av förseningar i samband med upphandling avseende projekt rörande anläggningar av bad- och lekplatser samt anläggning av gator.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	58 600	57 720	72 722
Kostnader	-101 551	-94 501	-102 116
Varav personalkostnader	-51 205	-49 719	-45 955
Varav kapitalkostnader	-10 667	-10 156	-9 569
Nettokostnader	-42 951	-36 781	-29 394
Budgetram	-42 636	-34 624	-29 401
Budgetavvikelse	-315	-2 157	7

Väsentliga personalförhållanden

I och med att trafikingenjör slutat sin tjänst på egen begäran hålls del av tjänst vakant och uppgifterna utförs av befintlig personal på avdelning. Utvärdering av hur resursbehov på avdelningen ska lösas långsiktigt pågår. Tidigare vakant parkarbetare är återbesatt.

Såväl måltid-städ som gata-park-servicevaktmästeri har arbetat genom medarbetarprogrammets alla 8 moduler.

Förväntad utveckling

Förskoleverksamheten förändras under 2025 genom att nya lokaler tas i bruk i Askersund vid Solberga IP. Verksamheten i Kristinagården kommer att flytta in i nya lokaler och barn- och utbildningsnämnden har ärende att besluta om ytterligare befintliga förskolelokaler ska avvecklas och flytta in i nya förskolan. Om endast Kristinagården avvecklas kommer behovet av resurser inom städ och måltid behöva utökas.

Efter en period med kraftig inflation och ökade kostnader kan vi se en liten minskning av kostnader till exempel gällande drivmedel. Priset på asfalt följer oljeprisets nedgång och det är därmed möjligt att åtgärda någon kvadrat asfalt extra.

Nuvarande avtal för vinterväghållningstjänster är kostsamt samtidigt som vi haft många åtgärdsstillfällen; att budgetera för en väderberoende verksamhet är en utmaning. I nu pågående upphandling av entreprenör för vinterväghållning har vi anpassat förfrågningsunderlag och metod för att underlätta för entreprenörer att lämna anbud. Vår förhoppning är att vi ska kunna teckna avtal som får till följd att kostnaderna för köpta tjänster kan minska. För att möjliggöra en effektivisering av vinterväghållningen kommer förvaltningen inleda dialog med nämnden för översyn av startkriterier för snöröjning.

VA-verksamheten

Översikt av verksamhetens utveckling

Askersund har, i gott sällskap med övriga kommuner i Sverige, ett åldrande ledningsnät. För att minska risken för läckor, ledningsbrott och haverier har nämnden fastställt en reviderad förnyelseplan som anger att utbytestakten i ledningsnätet behöver vara 0,5%/år närmaste tio-årsperioden för att därefter gradvis öka. Det ekonomiska behovet för att uppnå utbytestakten uppskattas till 16 mkr/år. Risken med föråldrade ledningar är att de läcker och därmed behöver åtgärdas.

Avdelningen arbetar aktivt med att leta efter läckor vilket gör att reparationsarbetet kan utföras mer planerat och prioriterat. Att leta efter läckor görs med flera olika metoder och i somras kompletterades läcksökarbetet med hund. Fördelen att anlita hund och hundförare är att större områden kan sökas av på kortare tid. Under perioden har 30 läckor identifierats varav 16 är åtgärdade.

Sommaren 2024 har Vättern haft rekordhöga vattenstånd. Högt vattenstånd orsakar slitage på ledningsnätet i form att det kan bli underminerat runt ledningar som skapar sättning i mark vilket kan orsaka ledningsbrott. På grund av högt vattenstånd och hög mätnad i mark har regnvatten svårt att filtrera ut genom bräddutlopp vilket orsakar en onödig belastning på ledningsnät, pumpar med mera.

Händelser av väsentlig betydelse

- Säkerhetshöjning av fysiska och tekniska skydd av våra anläggningar.
- Uppdatering av vattenskyddsområden.
- Förnyelse av högreservoar i Olshammar.
- Förnyelse ledningsnät efter högt vattenstånd i Sundsgatan (Fisktorget).
- Utbyggnation av ledningsnät i Tisarvägen och Kuhlins väg.
- Uppdatering av spolplaner.
- Förnyelseplan för Askersunds kommuns ledningsnät.

Ekonomi

Budgeten består av VA-verksamhetens budgeterade resultat där det beräknats att verksamheten ska gå +-0 vid årets slut.

Helårsprognosen för VA-verksamheten visar på ett resultat om - 470 tkr.

Den prognosticerade negativa budgetavvikelse är till stora delar kopplat till de läckor som vi fortsatt ser på ledningsnätet och det grävningsarbete som detta medför. Även kostnader för reparationer och underhåll samt elkostnaderna vid verken väntas överstiga budget, sistnämnda delvis beroende av ökade elnätsavgifter.

Av den beslutade investeringsbudgeten på 33,2 mkr beräknas 2,7 mkr återstå vid årets slut

Resultaträkning VA		
	Prognos	
	2024	2023
Verksamhetens intäkter	42 079	40 116
Kostnader	-28 169	-28 168
kapitaltjänstkostnader	-9 220	-9 099
Verksamhetens nettokostnader	4 690	2 849
Finansnetto	-5 160	-2 849
Årets resultat	-470	0

Väsentliga personalförhållanden

Under 2023 genomfördes en organisationsförändring med syfte att öka avdelningens effektivitet genom att dela in avdelningen i två enheter med respektive enhetschef. Enhetschef för anläggning tillträdde under 2023 och enhetschef för verk började sin anställning januari 2024. Resultat av förändringen kan redan ses då genomförandegraden i framför allt investeringar har ökat.

I och med att avdelningschefen avslutade sin tjänst på egen begäran hösten 2023 har tjänsten lämnats vakant och kommer att omvandlas till annan typ av tjänst. Utvärdering av vilken typ av kompetens som behövs kommer att göras hösten 2024 när enhetscheferna har haft möjlighet att identifiera var resursförstärkning behövs.

Under 2024 kommer fyra personer avsluta sina tjänster (anläggare, tekniker, administratör) på grund av pension. I och med pensionsavgångar och nyrekrytering på tre av tjänsterna har arbetsuppgifter omfördelats inom avdelningen. En av tjänsterna hålls vakant, utvärdering av vilken typ av kompetens som behövs kommer att göras under 2025.

Förväntad utveckling

Det långsiktiga behovet att reinvestera i ledningsnätet är känt och Askersunds kommun har definierat utbytestakten de närmaste tio åren till att 0,5% av ledningsnätet ska bytas ut årligen (Förnyelseplan för Askersunds kommuns ledningsnät, §81 KoT 24-06-13). Den tekniska livslängden på många av våra anläggningar (vattenverk, reningsverk, pump- och tryckstegringsstationer) är också uppnådd och ett stort behov av en kombination av livstidsförlängning, utbyte och nybyggnation föreligger. Vägval gällande både teknik och lokalisering av framtida dricksvattenförsörjning och avloppsrening behöver pekas ut.

Stora investeringar kommer även vara nödvändiga för trygga va-anläggningen. Skydd, säkerhet och redundans är viktiga faktorer att prioritera.

Förvaltningen kommer att återkomma med mer information inför strategiska beslut om utvecklingsinriktning för den långsiktiga VA-försörjningen.

Kultur, evenemang och fritid

Översikt av verksamhetens utveckling

Förvaltningens verksamheter ses regelbundet för dialog kring samverkan och utveckling. En förvaltningsgemensam aktivitet på Sjöängen för att nå fler har börjat att ta form inför våren 2025.

Del av bibliotekarie och del av fritidsutvecklare har vakanshållits utifrån kommunens ekonomiska situation. Bibliotekspersonalen har gemensamt tagit ansvar för öppet hållande och service. Vad gäller fritidsutvecklingen är den mer påverkad och ärenden/utredningar pausas eller tar längre tid.

Danspunkt Askersund, ihop med region och tre kommuner, utvecklas vidare. Danspunkt är en ny form av länsverksamhet som utgår från fyra kommuner med målet att nå alla tolv kommuner i länet. Verksamheten i Askersund drivs av Gala Dance Bergslagen (projektet heter Rosea Dans) och finansieras av stat och region.

Årets barnvecka under sommaren var mycket lyckad. Både bibliotekets aktiviteter och samarbetsföreningen Folkets hus filmvisningar var välbesökta.

Händelser av väsentlig betydelse

- Fritidsmagasinet vid Sjöängen är invigt. Det är ett obemannat förråd med fritids- /idrottsartiklar som invånarna kan använda med hjälp av Bank-ID.
- Träffar med föreningar genomfördes under våren. 13 föreningar representerades av ett tjugotal personer under öppet hus. Träffar kring schemaläggning och information från RF SISU har också genomförts.
- Reviderade bidragsregler för driftbidrag beslutades av nämnden i februari.
- Askersunds kommun har blivit en Pep Kommun. Förvaltningen har gått med i Generation Pep utifrån arbetet med att öka den fysiska aktiviteten. Region Örebro län står för finansiering i form av riktade medel för hälsofrämjande insatser.
- En positiv rörelseutveckling syns utifrån undersökningen Liv och hälsa ung 2020-2023 (rapport kom 2024). De ungdomar som rör sig 60 min eller mer har ökat och de ungdomar som rör sig mindre än 30 min har minskat.
- Namnrättigheterna för nya Närlunda Arena har via avtal övergått till ett lokalt företag. Det nya namnet på arenan är XL-Bygg Bergqvist Arena. Utöver det finns intresserade som vill sponsra genom skyltning/exponering av varumärke samt stolar. Under hösten skrivs avtal och skyltar monteras.
- Konsten på Närlundaskolan har invigts. Den är inköpt av så kallade enprocentregeln.
- Den nya arrangören av marknaderna har genomfört sin första vår- resp. höstmarknad. • Cruisingen, som brukar ske spontant efter Car and Bike Meet, har i år arrangerats av en engagerad invånare.

Ekonomi

Budgeten består av den av kommunfullmäktige beslutade ramen på 22 405 tkr. Därefter har budgetramen justerats med bla tillskott för kapitaltjänstkostnader, interna köp/sälj, lönerevision, ökat PO-påslag samt hyresjusteringar.

Delårsresultatet för förvaltningen visar på ett överskott på 880 tkr och helårsprognosen visar även den på ett överskott på 912 tkr. Detta beror i huvudsak på att ett antal tjänster vakanshållits enligt plan.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	3 098	3 418	1 501
Kostnader	-27 384	-27 035	-17 728
varav personalkostnader	-12 179	-11 916	-8 188
varav kapitalkostnader	-409	-313	-307
Nettokostnader	-24 286	-23 617	-16 227
Budgetram	-25 198	-24 380	16 135
Budgetavvikelse	912	763	-92

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarundersökning genomförs på hösten varje år. Senast var hösten 2023. Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid hade en svarsfrekvens på 86,4% (2022: 94,7%). Förvaltningens HME-index – Hållbart medarbetarengagemang – var 91 av 100 (2022: 87). Kommunens totala index var 78 (2022: 77).

En medarbetare har gått i pension. Utifrån kommunens ekonomiska situation hålls stor del av tjänsten vakant till januari 2025. Rekrytering av ny fritidsutvecklare är påbörjad. Planen är att ny medarbetare ska börja i januari 2025.

Utifrån kommunens ekonomiska situation är även del av barn- och ungdomsbibliotekarietjänsten vakant.

Förväntad utveckling

Kulturhuset Sjöängens ska erbjuda förutsättningar i form av arenor för konstnärliga evenemang samt möten mellan människor. Verksamheten arrangerar kulturupplevelser och mötesplatser, breddar konst- och kulturlivet samt främjar konstnärlig förnyelse och utveckling

Den fysiska aktiviteten behöver öka för bland annat stärkt folkhälsa och social tillhörighet. Att främja verksamheter för barn och unga som väljer att inte delta i organiserat föreningsliv kan vara en väg att gå.

6.3 Samhällsbyggnad Sydnärke

Översikt av verksamhetens utveckling

Antalet bygglovsansökningar har minskat något jämfört med tidigare år och ligger nu på en mer normal nivå, dock är arbetsbelastningen på handläggarna fortsatt hög. Fortsatt stor efterfrågan på detaljplaner och geografisk information. Inga större volymförändringar för förvaltningens miljöavdelning. Livsmedelstillsynen har gått in i en ny modell där avgifter tas ut i efterhand.

Händelser av väsentlig betydelse

Miljöavdelningen

På miljöavdelningen så har arbetet med planering, målsättning och uppföljning utvecklats vidare. Dock har utvecklingsarbetet saktats ner på grund av att miljöchefen fått ytterligare arbetsuppgifter samt att administrationen har fått prioritera byggadministrationen. Ärendemängden har varit stabil de senaste åren och inget sticker ut.

Från 1 januari så infördes en ny riskklassningsmodell och efterhandsdebitering för livsmedelstillsynen. Samtliga livsmedelsverksamheter fick under början av året en ny riskklassning med ett nytt tillsynsintervall samt att förvaltningen inte tar ut några årsavgifter i förskott för livsmedelsanläggningar. I stället så debiteras de efter utfört tillsynsbesök.

Plan- och byggavdelningen

Bygglovsverksamheten rullar på i den takt vi prognostiserat och budgeterat för gällande inkomna ärenden. Förhoppning fanns att tid skulle finnas att avsluta äldre ärenden men den tiden har hittills i år inte funnits. Mängden inkomna bygglovsärenden är dock något varierad över året, hösten brukar vanligen frigöra något mer tid för detta. Även tillsynen har fått stå tillbaka till förmån för bygglovshantering under våren. Ett arbete om behovsbedömning av de resurser som finns/behövs inom bygglov och tillsyn har startats under året.

Under våren pågick ett intensivt arbete att utreda möjligheterna att anställa ytterligare en planhandläggare, med förutsättningarna att denne till så stor del som möjligt, skulle finansieras av exploatörsfinansierade planer. Ytterligare en handläggare finns sedan augusti på plats. I övrigt har stort fokus varit, att ihop med avdelningen för geografisk information och kartor, införa ett nytt verksamhetssystem för bland annat framtagande av detaljplaner, My Carta.

Avdelningen för geografisk information och kartor

Som ovan, så har stor del av avdelningens fokus varit införandet av det nya verksamhetssystemet MyCarta, för bland annat ajourhållning av baskarta, nybyggnadskarta, husutsättningar, grundkarta och fastighetsförteckning. Avdelningen har under våren producerat flertalet underlag till såväl intern karta som extern, så som planmosaik, skötselkartor m.m. Då alla tre kommunerna arbetar med ÖP har detta prioriterats

Ekonomi

Helårsprognosen för förvaltningen visar gällande verksamheter kopplade till Sydnärkes miljö- och byggnämnd ett underskott vid årets slut på -1 100 tkr mot budget som fördelar sig på de tre medlemskommunerna enligt följande:

Askersunds kommun	-490 tkr
Laxå kommun	-237 tkr
Lekebergs kommun	-373 tkr

Generellt sett har förvaltningen haft det svårt med att rymma alla kostnadsökningar i form av löne- och pensionskostnadsökningar inom tilldelad ram.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	19 302	20 568	24 515
Kostnader	-27 400	-26 733	-29 366
Varav personalkostnader	-20 085	-18 306	-19 641
Varav kapitalkostnader	-691	-341	-73
Nettokostnader	-8 098	-6 165	-4 850
Budgetram	-6 998	6 750	-3 560
Budgetavvikelse	-1 100	585	-1 290

Väsentliga personalförhållanden

Då Askersunds kommun har anställningsstopp så har de återbesättningar av tjänster som skett under 2024 behövts

prövats. Detta har dock inte resulterat i att någon ytterligare tjänst vakantsatts. När det gäller rekryteringar så är den generella bilden att fler som har formell kompetens söker jobb på förvaltningen. Dock finns svårigheter att hitta kandidater med längre erfarenhet inom området.

En ytterligare planhandläggare har anställts efter förra årets diskussioner med politiken i kommunerna. Tjänsten ska fokusera på, och till så stor del som möjligt finansieras av, exploatörsfinansierade planer.

Kommunekologen avslutade sin anställning under året och en rekryteringsprocess inleddes. Den nuvarande naturvårdshandläggaren erbjöds tjänsten som kommunekolog och en ny naturvårdshandläggare anställdes. Sjukfrånvaron har ökat under perioden. Förvaltningen har haft ett par längre sjukskrivningar, men även en högre andel korttidssjukskrivningar jämfört med förra året.

Förväntad utveckling

Från 2026 så ska alla små avloppsanläggningar i kommunerna finnas registrerade i miljöavdelningens ärendehanteringsprogram. Detta kommer innebära en ökad administrativ arbetsbelastning för förvaltningen och eventuellt måste en resursförstärkning ske under 2025. Utredning kring detta pågår.

6.4 Barn- och utbildningsnämnden

Översikt av verksamhetens utveckling

Utifrån kommunens låga skolresultat vilket visar på att det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och grundskola behöver förbättras. Det har inte heller funnits någon tydlig organisation för skolförbättring detta resulterade i att förvaltningschef tillsammans med utvecklingsledare under hösten 2022 påbörjade insatser för rektorer i Askersunds kommun med syfte ”att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap”. Arbetet har under ett och ett år skett dels i rektorsgrupp med handledning av Erik Andersson, docent i pedagog, Örebro universitet, dels individuell handledning för rektorerna med Erik Andersson. Vidare har rektorerna fått olika uppdrag att genomföra i sina respektive verksamheter.

Händelser av väsentlig betydelse

Inom grundskola är beslutat en ny timplan som börjar gälla från hösten 2024. Den ändrade timplanen generera högre kostnader då tiden omfördelas till mellanstadiet och högstadiet.

Nya rektorer på Sjöängsskolan samt norra skolområdet har under våren rekryterats, Förändringar i rektorsgruppen gjorde det möjligt med en organisationsförändring för att få mer närvarande chefer och bättre fördelning av personal och antal enheter. Vidare en mer jämn fördelning av administrativa arbetsuppgifter.

Hammars skola och förskola blev helt klar i juni. Förskolan öppnade de nya lokalerna för barnen i augusti.

Byggnation av nya Mosippan i Åsbro pågår och beräknas vara klar för inflyttning i slutet av året. Den nya förskolan vis Solberga Askersund har påbörjats och beräknas vara inflyttningsklar under våren 2025.

Skolverket har beslutat om föreskrifter om hantering och genomförande av digitala nationella prov. Föreskrifterna reglerar hanteringen och genomförandet av nationella prov i digitalt format som helt eller delvis tillhandahålls genom Skolverkets digitala provtjänst. Föreskrifterna träder i kraft den 1 augusti och ska tillämpas på ett digitalt nationellt prov som genomförs från och med höstterminen 2024 i grundskolan, specialsolan, sameskolan och gymnasieskolan.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar ett positivt resultat på -400 tkr.

En bidragande orsak till det positiva resultatet är extra intäkter från efterdebitering av avgifter för 2022 samt lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster och sjukskrivningar samt outnyttjat tilläggsbelopp och nya statsbidrag.

Den anpassade grundskolan redovisar en negativ avvikelse. Verksamheten har extra personalkostnader under hela året på grund ökade behov. Anpassad grundskola har också högre personalomsättning jämfört med föregående år som orsakade extra kostnader för slutlöner vid termin starten. På höstterminen prognostiseras att personalkostnader ska minska på grund av pensionsavgång och på förändrad personalsammansättning.

Fritidshemsverksamheten redovisar en positiv avvikelse. Även personalkostnaderna på fritidshem ökar enligt lönerevision 2024 vid delårsbokslutet. Den positivt avvikelsen beror på lägre snittlön på vissa enheter samt vakanta tjänster. Fritidsavgifter och interkommunala ersättningar prognostiserar liksom föregående år med en positiv avvikelse.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	28 230	29 205	29 329
Kostnader	-290 908	-271 251	-251 096
Varav personalkostnader	-192 679	-183 350	-167 968
Varav kapitalkostnader	-2 313	-1 678	-960
Nettokostnader	-262 678	-242 046	-221 767
Budgetram	-263 078	239 629	222 839
Budgetavvikelse	400	-2 417	1 072

Väsentliga personalförhållanden

Sjuktalet till augusti är preliminära men ser vid delåret ut att bli lägre än 2022 och 2023. Förskolan ligger lite högre på 7,88%. Förskola brukar ligga högre utifrån att små barn oftare blir sjuka än större barn och är närmare våra medarbetar än i skolan vilket gör att smittrisen är högre. Grundskolan ligger på 6,56 %. Övrig personal som inte jobbar direkt mot barn och elever ligger på 0,87 %.

Det är en utmaning att få medarbetare inom vissa områden såsom fritidspedagoger vissa lärarbehörigheter och förskolelärare. En framgångsrik kompetensförsörjning förutsätter att arbetsgivaren bland annat kan erbjuda en god arbetsmiljö, konkurrenskraftiga löner, tillit till lärarprofessionen och en ändamålsenlig organisation. Det lokala arbetet för att säkra kompetensförsörjningen behöver präglas av en helhetssyn så att åtgärder på såväl kort som lång sikt tillsammans ökar möjligheterna att nå de gemensamma målen – ökad måluppfyllelse, en god arbetsmiljö och ett läraryrke som attraherar skickliga behöriga lärare.

Förväntad utveckling

Det föds allt färre barn i Sverige och prognosen för Askersunds kommun visar också på en nedgång av antalet barn. År 2030 beräknas kommunen ha 467 barn i förskoleålder att jämföra med dagens 553 barn.

Utifrån skolförbättringsarbete som startats är förväntningarna att ge eleverna bättre förutsättningar att klara målen genom att bland annat:

- Skapa kommungemensam skol- och undervisningsförbättring

6.5 Socialnämnden

Översikt av verksamhetens utveckling

Den demografiska utvecklingen påverkar förvaltningens uppdrag i stor utsträckning. Den nationella prognosen visar att den äldre befolkningen kommer att öka med 47% från 2021 fram till 2031. I Askersunds kommun är motsvarande siffra 60% och det är en utveckling som redan i dag genererar ett tydligt ökat behov av välfärdstjänster inom vård och omsorg samt inom förvaltningens myndighetsutövning.

I hemtjänstens uppdrag har antalet brukare ökat kontinuerlig över tid likaså antalet vårdplaneringar i utskrivningsprocessen från slutenvård till kommunalt ansvar samt biståndsbedömda insatser. De senaste fem åren har det genomsnittliga antalet individer med hemtjänstinsats per månad ökat från 357 individer år 2018 till 446 individer år 2023.

På individnivå skiftar behovet avseende insatsens omfattning och behov av medicinska insatser men antal individer med hemtjänstinsats är en indikator som vittnar om ökat behov i relation till den demografiska utvecklingen.

Att arbeta med insatser i individens hemmiljö och stärka personcentreringen i våra insatser är centralt i omställningen mot en nära vård. Som ett led i det arbetet återaktualiserades insatsen trygg hemgång under 2023 och uppföljning efter verkställighet av insatsen har nu genomförts och påvisar vid utvärdering en god effekt ur både ett medborgar- och medarbetarperspektiv.

Förvaltningen har under året fortsatt det aktiva arbetet med att förtydliga den ekonomiska processen samt öka effektiviteten inom bemanningsplanering. En utbildning inom området bemanningsekonomi har genomförts för samtliga chefer och bemanningsplanerare och schemaläggare med målbilden att uppnå en mer effektiv bemanningsplanering.

Arbetet med kostnad per brukare, som inleddes under hösten 2023, har fortsatt och målbilden att få fram ett faktabaserat underlag kopplat till motiverade och omotiverade kostnader i relation till uppdraget inom socialnämndens ansvarsområde är slutfört. Resultatet ger riktningen att verksamhetsområde vård och omsorg genererar förvaltningens omotiverade kostnader varvid ett fortsatt fokus kommer att vara inom det verksamhetsområdet för att nå målbilden budget i balans.

Händelser av väsentlig betydelse

Regeringen har aviserat att de har för avsikt att gå vidare med förslaget om en ny kompetensbaserad och förebyggande socialtjänstlag med införandedatum juli 2025. Lagrådsremissen är antagen och om lagförslaget blir antaget kommer det att ställas krav på att kommunerna ska arbeta ännu mer förebyggande, kunskapsbaserat, jämställt, jämlikt och tillgängligt med brukaren i fokus, samt ställa om från biståndsprovade till öppna insatser. Ett bedömnings och analysarbete, avseende vad omställningen med ny socialtjänstlag innebär, har initierats.

Ekonomi

Det prognostiserade underskottet på helår uppgår till -17,6 mnkr. I jämförelse med helårsresultatet är det en förbättring med ca 7,5 mnkr. Även om förvaltningen beräknas få mer riktade statsbidrag än planerat så ligger ändå bidragen på en betydligt lägre nivå i jämförelse med de senaste åren.

Personalkostnaderna ligger fortfarande på en för hög nivå då grundbemanningen är för hög i förhållande till budget. Underskottet finns inom förvaltningens alla olika verksamhetsområden.

(tkr)	Prognos 2024	2023	2022
Intäkter	50 528	72 287	68 205
Kostnader	-386 505	-393 330	-365 087
Varav personalkostnader	-281 992	-279 215	-256 233
Varav kapitalkostnader	-2 059	-2 089	-1 999
Nettokostnader	-335 977	-321 043	-296 882
Budgetram	-318 377	295 950	-276 530
Budgetavvikelse	-17 600	-25 093	-20 352

Väsentliga personalförhållanden

Bemanningsituationen inom vård och omsorg är fortsatt utmanande, det blir allt svårare att rekrytera personal och särskilt personal med rätt kompetens. Men att kunna attrahera och rekrytera personal med rätt kompetens är inte en utmaning enbart för vård och omsorg utan det är en förvaltningsövergripande utmaning. Aktuell situation i kombination med fortsatt relativt hög sjukfrånvaro påverkar både det ekonomiska utfallet, arbetsmiljön samt kvalitén på verksamheten.

Sjukfrånvaron har sjunkit något sedan föregående år likaså personalomsättningen. Det är en indikation på en försiktigt positiv utveckling som ger socialförvaltningen förbättrade förutsättningar i det strategiska och långsiktiga arbetet.

Förväntad utveckling

Den demografiska utvecklingen med allt fler äldre i relation till färre i arbetsför ålder gör att vi kommer att behöva göra stora förändringar inom socialförvaltningen kommande år. Det kommer inte att finnas personal för att utföra den vård och omsorg och andra insatser som vi är vana vid att se idag. Digitala lösningar måste komplettera personella resurser och det finns en prognostisk osäkerhet avseende in vilken omfattning en ökad äldre befolkning kommer att påverka socialnämndens ansvarsområde. Utifrån SKR:s beräkningar så kommer andelen invånare i Askersunds kommun som är 80 år och äldre att öka med 60% fram till 2031 vilket är en hög andel sett till det nationella snittet på 47%. Dock kommer förändrade arbetsätt och en omförhandling av samhällskontraktet påverka omfattning och innehåll i behovsbilden framåt.

7. Verksamheten i bolag, förbund och gemensamma nämnder

7.1 Askersunds Rådhus AB

Översikt av verksamhetens utveckling

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att förvalta aktierna i Askersunds kommuns bolag och svara för gemensam organisation av bolagen. Bolagets syfte är att optimera och samordna verksamheterna i de kommunala företagen inom Askersunds kommun.

Verksamheten skall bedrivas enligt affärsmässiga principer. Skulle bolaget likvideras skall dess behållna tillgångar tillfalla Askersunds kommun.

Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget har ingen egen verksamhet.

Ekonomi

Årets resultat beräknas uppgå till 0 tkr (0) tkr vid årets slut. Bolagets kostnader för låneränta samt revisionskostnader täcks via koncernbidrag från dotterbolagen. Bolagets låneskuld uppgår till 20,0 mkr (20,0).

Förväntad utveckling

Askersunds Rådhus AB är i grunden ett stabilt bolag men som påverkas av dotterbolagens förutsättningar.

Resultaträkning, tkr		
	2024-08	2023-08
Intäkter	0	55
Kostnader	-1	-33
Avskrivningar	0	0
Rörelseresultat	-1	22
Finansiella poster	-593	-22
Resultat före disp och skatt	-594	0
Dispositioner och skatt	594	0
Periodens resultat efter skatt	0	0

7.2 Askersunds bostäder AB

Översikt av verksamhetens utveckling

Askersunds bostäder är Askersunds Rådhus AB helägda bostadsbolag sedan 2017-12-31.

Uthyrningsbar bostadsyta uppgår under året till 65 534 m² (68 403 m² föregående år) samt 6 695 m² (6 070 m²) lokalyta samt 3 232 m² garage. Uthyrningsläget har varit bra och per den 31 augusti fanns 13 vakanta lägenheter. Hyresförluster för lägenheter under perioden uppgick till 429 tkr.

Bolaget förvaltar kommunala fastigheter till en yta av 45 747 kvm i enlighet med upprättat förvaltningsavtal. I uppdraget ingår löpande drift och underhåll, administrering och samordning av investeringar i fastigheterna.

Händelser av väsentlig betydelse

Lägenhetsunderhållet och det gemensamma underhållet på fastigheterna har under perioden följt budget och underhållsplan. Några fastigheter har drabbats vattenskador under året. Skadegörelsen är fortsatt hög på Sjöängsskolan men har också ökat på övriga skolor, framför allt i Åsbro.

Ekonomi

Delårsresultatet uppgår till - 954 tkr. De långfristiga lånen uppgår till 563 007 tkr och likviditeten till 8 325 tkr per den 31 augusti.

Resultaträkning, tkr		
	2024-08	2023-08
Intäkter	100 514	85 163
Kostnader	-74 651	-63 211
Avskrivningar	-13 863	-14 066
Rörelseresultat	12 000	7 886
Finansiella poster	-12 954	-10 556
Resultat före disp och skatt	-954	-2 670
Dispositioner och skatt	0	0
Periodens resultat efter skatt	-954	-2 670

7.3 Askersunds Industrifastigheter AB

Översikt av verksamhetens utveckling

Askersunds Industrifastigheter är helägt av Askersunds Rådhus AB sedan 2017-12-31 och har till syfte att tillhandahålla fastigheter och lokaler till näringsverksamhet.

Bolaget äger och förvaltar efter fusionen med Askersunds Kommunfastigheter AB fastigheterna; Närlunda 1:198, Närlunda 1:215, Närlunda 1:217, Askersundsby 1:35, Verkstaden 1, 6, 11 och 13 i Askersund. Åsbro 1:366 och Åsbro 1:396 i Åsbro.

På fastigheten Åsbro 1:396 har bolaget under perioden färdigställt en industribyggnad med tillhörande kontor och personalutrymmen, totalt ca 3 100 m². Ett nioårigt hyresavtal är tecknat med hyresgästen SVAB. Bolaget har under perioden gjort budget för ombyggnad av Verkstaden 13 till kontor och förvaltningslokaler. Försäljningen är därför pausad. På fastigheten Närlunda 1:198 påbörjades ombyggnad av vissa delar av fastigheten.

Händelser och väsentlig betydelse

Underhållet följer underhållsplan. Bolaget har vakanser i Verkstaden 13 med 1300 kvm och i Verkstaden 1 med 80 kvm.

Ekonomi

Periodens resultat uppgår till -186 tkr (-855) tkr. Det egna kapitalet uppgår till 9,1 (11,7) mkr och låneskulden till 176,2 (176,1) mkr. Likvida medel uppgick per 31 aug till 1 546 tkr. Det som tynger bolaget ekonomiskt nu och på sikt är vakanser och borgensavgift.

Resultaträkning		
	2024-08	2023-08
Intäkter	10 600	8 027
Kostnader	-3 554	-2 869
Avskrivningar	-2 315	-2 263
Rörelseresultat	4 731	2 895
Finansiella poster	-4 917	-3 750
Årets resultat före skatt	-186	-855
Dispositioner och skatt	0	0
Periodens resultat efter skatt	-186	-855

7.4 Sydnärkes Utbildningsförbund

Översikt av verksamhetens utveckling

Kommunalförbundet Sydnärkes Utbildningsförbund bildades 1999 av kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla och Laxå. 1 juli 2008 lämnade Kumla förbundet.

Av förbundsordningen framgår att det i uppdraget ingår att tillhandahålla gymnasial utbildning för såväl ungdomar som vuxna och omfattar gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, yrkesvux, särskild utbildning för vuxna (särsvux) samt uppdragsutbildning. Förbundets uppdrag omfattar samtliga utbildningar som bedrivs i egen regi men också de utbildningar som köps hos andra utbildningsanordnare, såväl kommunala som fristående.

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet har sedan 2017 haft en tvist med Migrationsverket om huruvida förbundet varit berättigat att söka ersättning. Frågan har lösts i domstol och Migrationsverket likställer nu förbundet vid en kommun, vilket inneburit att förbundet erhållit ersättning på den nivå man förutsatt. Frågan om ersättning för extraordinära kostnader behandlas fortfarande i domstol. En stor del av den fordran förbundet har haft bokförd mot Migrationsverket har därför kostnadsförts under året.

Skolinspektionen har inspekterat två av förbundets enheter under året. Utfallet har innehållit mycket positivt om förbundets arbete men även vissa förbättringsområden som exempelvis uppföljning med eleverna.

Förbundet firar under året 25-års jubileum med bland annat ny logga och en jubileumsgala. Nytt ekonomisystem har implementerats.

Under året har arbete påbörjats med att krigsplacera personal, krisplaner har reviderats och en översyn av IT-säkerhet pågår. Det nationella kvalitetssystemet har införlivats i direktionsens verksamhetsplan vilket bland annat ger styrverktyg och gör det enklare att jämföra verksamheten med andra verksamheter.

Ekonomi

Förbundets resultat för perioden 2023-01-01 – 2023-08-31 uppgår till -24 958 tkr (-11 419 tkr).

Prognosen på helår är ett underskott på -33 064 tkr.

Förväntad utveckling

Det sker en ökning av antalet elever som behöver fortsätta läsa grundskoleämnen på individuella programmet innan de kan gå vidare till ett nationellt program. Detta får både organisatorisk och ekonomisk påverkan på förbundet. På samma sätt sker en ökning inom den anpassade grundskolan.

Det är mer än 10 år sedan ämnesplaner, examensmål, program mål och strukturer ändrats på gymnasienivå. Det behövs nya ämnen och även andra större förändringar. Detta sker inom arbetet med Gy25.

På sikt sker en minskning av elevkullarna på gymnasiet, vilket kan påverka bredden på gymnasieskolornas utbud. På liknande sätt påverkar den förändrade demografin med stora pensionsavgångar kompetensförsörjningen av arbetskraft framöver. Det ställer stora krav på förbundet att vara en attraktiv arbetsgivare, vilket kräver en budget i balans för att kunna göra investeringar i framtiden.

Ett långsiktigt arbete pågår i samarbete med medlemskommunerna för att få en budget i balans senast 2027. Ett arbete har påbörjats för att effektivisera och förtäta ytor och lokaler inom förbundet.

Resultaträkning, tkr		
	2024-08	2023-08
Intäkter	77 623	80 497
Kostnader	-230 795	-217 483
Avskrivningar	-7 180	-7 310
Rörelseresultat	-160 352	-144 296
Medlemsbidrag	139 764	135 693
Finansiella intäkter	408	402
Finansiella kostnader	-4 779	-3 218
Årets resultat	-24 958	-11 419

7.5 Nerikes brandkår

Översikt av verksamhetens utveckling

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd för invånarna i de nio kommunerna Örebro, Kumla, Hallsberg, Lekeberg, Laxå, Askersund, Lindsberg, Nora och Ljusnarsberg.

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet har under våren fått ny ledning då både brandchef och vice brandchef gått i pension. Ny förbundsdirektör och tillika räddningschef är Johan Szymanski.

Omvärldsläget gör att svensk räddningstjänst närmast står inför ett paradigmskifte där fokus förskjuts från den vanliga olyckan till att planera för höjd beredskap och krig.

Samarbete och utveckling inom Räddningsregion Bergslagen där 42 kommuner samverkar om sina resurser fortsätter. Arbetet leds och koordineras från en gemensam ledningscentral.

Under våren invigdes samverkanscentralen Seglet, en gemensam larm- och ledningscentral för blåljusmyndigheterna, och redan kan positiva effekter noteras. Centralen är unik i Sverige och har medfört stort intresse från olika myndigheter.

Förbundet bytte vid årsskiftet ekonomisystem, vilket lett till stora utmaningar. Ett arbete pågår för att digitalisera delar av processerna liksom att förstärka den administrativa avdelningen.

Ekonomi

Utfallet per sista juli uppgår till -12 647 tkr, helårsprognosen är däremot bättre och per sista december 2024 beräknas resultatet uppgå till -4 235 tkr. Såväl delårsutfallet som helårsprognosen är betydligt sämre än budget. Underskottet förklaras till stor del av pensionskostnader.

Förväntad utveckling

Det första spadtaget har tagits för station Öster i Örebro och bygget beräknas pågå till våren 2026. Arbetet pågår för att planera och rekrytera till den nya stationen.

För Askersunds del är brandstationen byggd för länge sedan och i ett sådant skick att det inte är lönt att underhålla byggnaden för framtida bruk. Med anledning av detta pågår utredningsarbete gällande att hitta en lämplig tomt för en ny brandstation. Helst bör den ligga i den norra delen av centralorten så att utryckningar inte ska behöva ske vid torget och gångfartsområdet i centrum.

Resultaträkning, tkr		
	2024-07	2023-07
Intäkter	16 619	23 956
Kostnader	-129 146	-131 621
Avskrivningar	-5 190	-4 848
Verksamhet nettokostnad	-117 717	-112 513
Medlemsbidrag	112 423	108 099
Finansiella intäkter	583	231
Finansiella kostnader	-7 936	-7 222
Årets resultat	-12 647	-11 405

7.6 Sydnärkes kommunalförbund

Översikt av verksamhetens utveckling

Från och med den 1 januari 2015 inrättades ett kommunalförbund för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshandling och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna Askersund, Hallsberg, Laxå och Lekeberg.

Händelser av väsentlig betydelse

Inför implementering av digitala körlistor har ett arbete inletts med att rensa och strukturera upp abonnentdata. Resultatet är en mer strukturerad hantering av förbundets uppdrag, att registren stämmer med verkligheten och utmärkta förutsättningar för att optimera körvägarna.

Förpackningsinsamlingen har övergått från planering till daglig drift. Bidrag från Naturvårdsverket täcker driften men investeringar måste bäras av verksamheten.

En omfattande sanktionsavgift för otillåten byggstart för återvinningscentralen i Hallsberg har mottagits. Ny omlastningsstation i Tomta togs i drift 1 juni.

Yrkestrafiktillstånd och tillstånd för transport av avfall och farligt avfall har erhållits med syfte att utöka de tjänster som kan erbjudas medlemskommunerna och effektivisera avfallshandlingen.

Ekonomi

Förbundets resultat för delåret blev negativt med -945 tkr. För helåret väntas resultatet uppgå till -2 700 tkr mot budgeterade -8 003 tkr. Intäkter förväntas överstiga budget med 3 800 tkr och kostnaderna förväntas bli lägre än budget med 1 500 tkr.

För Askersunds abonnentkollektiv är prognosen ett positivt resultat om 2 600 tkr mot budgeterade 1 200 tkr.

Förbundets långfristiga lån uppgår till 108,2 mkr per sista augusti, en minskning med 2,9 mkr jämfört med årsskiftet.

Förväntad utveckling

Övertagandet av förpackningsinsamling kommer snart att behöva förflyttas närmare konsumenternas bostad och i de flesta fall samlokaliseras med övrig avfallsinsamling. Utrullning med den valda färgsorteringen rullas först ut i Lekeberg för att utvärderas och optimeras för samtliga kommuner.

Förbundets mål att få ner storleken på resultatutjämningsfonderna har uppnåtts genom inköp av fordon, amorteringar och i vissa delar reducerad taxa. Nu behövs en ekonomi i balans med ett övergripande resultatmål för varje enskilt år där självkostnadsprincipen ska gälla.

Resultaträkning, tkr		
	2024-08	2023-08
Intäkter	47 877	44 426
Kostnader	-42 253	-37 627
Avskrivningar	-4 555	-3 372
Verksamhet nettokostnad	1 069	3 427
Finansiella intäkter	71	30
Finansiella kostnader	-2 085	-1 798
Årets resultat före extraordinära poster	-945	1 659
Avgår till resultatutjämningsfonderna	0	-1 659
Årets resultat	-945	0

7.7 Sydnärkes samordningsförbund

Översikt av verksamhetens utveckling

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Örebro län samt kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla och Laxå som medlemmar. De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundens uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar Samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna.

Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Ekonomi

För första halvåret 2024 redovisar Samordningsförbundet Sydnärke ett överskott på 58 tkr (30 tkr).

Förväntad utveckling

Det finns en avsaknad av en välfungerande Lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Regeringen/socialdepartementet har därför gett Försäkringskassan i uppdrag att inkomma med förslag på lagändringar för full funktionalitet.

För att göra förbundet mer synligt krävs mer fokus på att nå ut via medlemmarnas egna kanaler men även utforska möjlighet att nå ut via arbetsgivare, aktörer i civilsamhället och lokalmedia.

Då tidigare ekonomiska överskott till stora delar beräknas vara förbrukat vid utgången av 2024 ska styrelse, kansli och beredningsgrupp se över de långsiktiga budgetförutsättningarna för förbundet. Detta inkluderar en översyn av kostnader generellt och hantering av finansierade insatser samt att undersöka möjlighet till ökade intäkter.

7.8 Taxe- & avgiftsnämnden

Översikt av verksamhetens utveckling

Kommunfullmäktige i Hallsberg, Laxå och Lekebergs kommuner beslutade under år 2003 att inrätta en gemensam nämnd för taxe- och avgiftshantering med start den 1 november 2003. Nämnden har sedan dess utökats och omfattar numera sju kommuner.

Nämndens uppgifter är att fullgöra de lagreglerade uppgifter som avtalats såsom inkomstförfrågan, inkomstregistrering, fastställande av avgift, omprövning av avgiftsbeslut, besvärshantering och dokumentation samt även kravhantering. Utöver hemtjänst- och hälso- och sjukvårdavgifter skall även intäkter för måltider och hyror hanteras.

Idag sköter taxe- och avgiftsnämnden drygt 4 000 brukares avgifter uppdelat på de sju medlems-kommunerna. Kommunerna har olika stort invånarantal samt demografiska skillnader vilket kan vara en förklaring till de olika andelar som betalar lägst respektive högst hemtjänstavgift. En annan förklaring kan vara olika hyresnivåer inom kommunerna.

Ekonomi

Taxe- och avgiftsnämndens resultat för administrationen för året jämfört med budget är ett nollresultat.

Förväntad utveckling

Nämndens inre arbete stärks genom att kansliet har påbörjat en gemensam resa genom att medarbetarna arbetar med ständiga förbättringar och likvärdighet. Det handlar i stora delar om att arbeta med att stärka en god arbetsmiljö som karaktäriseras av ett lärande klimat där fokus ligger på kvalitets- och kontinuitetsarbete för att säkra robustheten inom nämnden.

Utmaningen för framtiden är en ökad efterfrågan på digitalisering och tillgänglighet på nämndens tjänster både internt och externt. En ökad digitalisering är en tillgänglighetsfråga där det är viktigt att i processen inte bortse ifrån det faktum att kunder har olika förutsättningar att ta till sig av den digitala tekniken.

Det som främst är på agendan förutom att bevaka nämndens intressen, är det långsiktiga arbetet att stärka och behålla ett bra samarbete med våra uppdragskommuner. Detta görs i direkt samverkan, genom att kansliet deltar aktivt i olika forum som exempelvis systemförvaltarträffar, utvecklingsgrupper och introduktioner av nya medarbetare mm.

Intäkterna för nämnden förväntas fortsätta att öka. Maxtaxan för omsorg har höjts och hyrorna är högre.

7.9 Sydnärkes lönenämnd

Översikt av verksamhetens utveckling

Lönenämndens uppdrag är att se till att anställda i de sex medlemskommunerna och de två kommunalförbunden får rätt lön och andra ersättningar. Medlemskommunerna som ingår i lönenämnden är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg samt Ljusnarsberg. Kommunalförbund som köper tjänster av lönenämnden är Sydnärkes utbildningsförbund samt Sydnärkes kommunalförbund.

Händelser av väsentlig betydelse

Anställningsguiden, en digitalisering gällande upprättande av anställningsavtal, har påbörjats och ska slutföras under 2024. En kartläggning har gjorts av förvaltningens processer med manuell hantering som presenteras under hösten.

Lönenämnden jobbar med att utveckla utbildningar och information efter resultatet från 2023 års serviceenkät. Man jobbar också med en plan för att jämställa löneadministrationen för medlemskommunerna.

Ekonomi

Lönenämnden redovisar en prognos för helåret på -300 tkr.

Utfallet är högt på kostnadssidan då man inte vidarefakturerat alla kostnader för anställningsguiden ännu. Prognosen visar att intäkterna är något högt budgeterade och att man inte når den nivån. Under året har man valt att inte tillsätta vikarie för att täcka sjukskrivningar i syfte att minska på kostnaderna.

Förväntad utveckling

Lönenämnden går mot en alltmer digitaliserad löneprocess i befintliga system och utvecklande av e-tjänster. Medarbetarnas roll kommer att förändras mot att bli mera controllerroller. Gällande systemutveckling går utvecklingen mot att integrationer skapas till olika verksamhetssystem eller utvecklas inom ramen för befintligt lönesystem.

7.10 Sydnärkes IT-nämnd

Översikt av verksamhetens utveckling

Askersunds, Hallsbergs, Laxå och Lekebergs kommuner bildade den 1 april 2014 en gemensam IT-nämnd med tillhörande IT-förvaltning. Värdkommun är Lekebergs kommun.

Händelser av väsentlig betydelse

Förvaltningen har landat i ett stabilt läge med ordinarie bemanning på plats, låga sjuktal, god trivsel och tydliga ansvarsområden.

Behovet av säkerhetsarbete är omfattande där förvaltningen under den gångna perioden dels genomfört men också planerat in ett antal åtgärder av olika storlek.

Ekonomi

SYD-IT prognosticerar ett underskott om -1 500 tkr för 2024. Främsta orsaker är att kostnaderna för datakommunikation prognosticeras till ett underskott om 1 500 tkr då kostnaderna för Telia WAN har ökat. Det beror på att verksamheterna ställer högre krav på snabb internetaccess samt att det sker utbyggnation av Telias WAN när verksamheterna inte gräver ned kommunal fiber. Dessa ökade kostnader finns inte budgetmedel för vilket genererar underskott. Stort underskott -1 687 tkr prognosticeras även för licenser och serviceavtal. Det är fortsatt höga kostnader för M365- licenserna och översyn av dessa fortsätter under hösten. Kostnaderna för tjänsteköp är högre än budget men förklaras delvis av vakanser på personalsidan i början av året. Kapitalkostnaderna för 2024 blir 2 628 tkr mindre än budgeterat. Intäkterna prognostiseras att öka med 400 tkr för 2024.

Förväntad utveckling

En viktig förutsättning för att erbjuda en värdeskapande och säker-IT leverans är en uppdaterad gränsdragningslista. Ett första förslag på en sådan ska finnas framme innan årsskiftet.

Förvaltningens service desk som varit outsourcad de senaste åren närmar sig avtalslut. Förvaltningen har påbörjat framtagande av målbild och handlingsplan för detta framöver.

7.11 Sydnärkes överförmyndarnämnd

Översikt av verksamhetens utveckling

Sydnärkes överförmyndarnämnd arbetar med tillsyn över godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap. I arbetet ingår utredningar, ekonomisk granskning, rekryteringar, utbildningar samt att vara ett stöd för ställföreträdare. Medlemskommunerna som ingår i Sydnärkes överförmyndarnämnd är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg.

Händelser av väsentlig betydelse

Överförmyndarnämnden har haft ett högt inflöde av nya ärenden under året. Ärendemängden har ökat med knappt fem procent hittills i år, i jämförelse med en ökning med drygt två procent under hela 2023. Detta har inneburit en hög arbetsbelastning i verksamheten.

Under första delen av året ligger verksamhetens fokus på att granska de årsräkningar som ställföreträdare lämnar in. Arbetsbelastningen i den övriga handläggningen har inneburit att granskningen tagit längre tid än planerat. För att få en ökad kvalitet men samtidigt ökad effektivitet avseende granskning av årsräkningar har nämnden i år påbörjat ett nytt gransknings sätt. Istället för att som tidigare välja ut årsräkningar för fördjupad granskning granskas alla årsräkningar, förutom de ställföreträdare som är helt nya i sina uppdrag, på samma sätt. En månad av året väljs ut för djupgranskning och för övrigt fokuserar granskningen på riskposter och informationen bakom siffrorna. Förändringen har detta år lett till en del kompletteringar men förväntas leda till ökad effektivitet på längre sikt.

Nämnden har arbetat med förberedelser för en större rekryteringskampanj som kommer att genomföras under hösten. En kort film och informationsmaterial har tagits fram. Övriga rekryteringsinsatser som genomförts är sponsrade inlägg på sociala medier och riktade brevutskick, som för första gången gick ut via digital post.

Nämndens akter har under perioden lagts in digitalt i verksamhetssystemet. Att akterna finns digitalt förväntas leda till ett mer effektivt arbetssätt.

Ekonomi

Överförmyndarnämnden redovisar en prognos enligt budget för 2024.

Överförmyndarnämndens budgeterade kostnader är alltid lika stora som de budgeterade intäkterna. Detta eftersom medlemskommunerna ska finansiera verksamhetens kostnader. Oavsett vad det blir för resultat vid årsboks slutet kommer resultatet att överföras till nästkommande år och sedan justeras mot medlemskommunerna efter fördelningsnycklar.

Förväntad utveckling

Ökningen av ärenden ser inte ut att avta, vilket gör att nämndens största utmaning även fortsättningsvis kommer att vara att hitta tillräckligt med ställföreträdare. Därav behöver nämnden fortsätta lägga fokus på att rekrytera och behålla ställföreträdare. Höstens rekryteringskampanj förväntas leda till ett större inflöde av nya ställföreträdare, vilket är avgörande för att klara av att hitta ställföreträdare till den allt större mängden ärenden. Att det finns tillräckligt med ställföreträdare leder till högre kvalitet och effektivitet i verksamheten, bland annat då det innebär bättre förutsättningar att matcha huvudmännens behov och önskemål, att ställföreträdare inte får för många ärenden samt att det går snabbare att tilldelas en ställföreträdare. Viktiga åtgärder för att behålla befintliga ställföreträdare är att fortsätta erbjuda en god service och ett gott bemötande samt erbjuda relevant utbildning. Nämnden behöver även följa upp mentorskapets effekter för att se till att det ger önskat utfall och kunna anpassa vid behov.

I och med att den årliga granskningen av redovisningar upptar en stor del av verksamhetens tid är det centralt att fortsätta utveckla och förbättra granskningsprocessen. Granskningen är nämndens viktigaste tillsyns metod och behöver vara effektiv för att möta kraven på att granskningen ska vara klar inom sju månader. Verksamheten behöver jobba med information och utbildning för att få ställföreträdare att lämna in mer korrekta redovisningar och rätt underlag direkt. Det är även viktigt att fortsätta arbetet med att implementera den nya granskningsmetoden för att skapa en effektiv granskning. Nämnden behöver även fortsätta arbeta med att få fler ställföreträdare att använda sig av digital redovisning. Detta då det ger ett bättre stöd för ställföreträdarna i upprättandet av redovisningen och ger förutsättningar för en utökad automatiserad granskning framgent.

8. Revisionsberättelse